

لایحه آیین دادرسی کیفری (اعاده شده از شورای نگهبان)

اصلاحیه مجلس (۱۳۹۲/۰۴/۲۲)	نظر شورا (۱۳۹۱/۰۷/۲۳)	اصلاحیه مجلس (۱۳۹۱/۰۳/۰۶)	نظر شورا (۱۳۹۰/۱۲/۲۳)	متن مصوبه (۱۳۹۰/۱۲/۰۳)
در بند(الف) ماده(۸) بعد از عبارت «ازجهت تجاوز»، عبارت «به حدود و مقررات الهی» اضافه شد. تبصره ذیل ماده(۸) حذف شد.	***	<p>در صدر ماده(۸) عبارت «که دارای جنبه الهی است»، بعد از عبارت «و جرم» اضافه گردید.</p> <p>در بند(الف) ماده(۸) عبارت «به حدود و مقررات الهی» حذف گردید.</p> <p><u>تبصره ذیل به ماده(۸) الحق گردید:</u></p> <p>تبصره منظور از جرم همان است که در ماده(۲) قانون مجازات اسلامی مقرر است.</p>	<p><u>۱ واژه «جرائم» در ماده (۸) از این حیث که آیا مراد از آن، جرم قانونی است یا اعم از جرم شرعی و قانونی، روشن نیست و ابهام دارد؛ پس از بیان مراد اظهارنظر می‌گردد.</u></p> <p><u>۲ با توجه به اینکه کلیه جرایم در نظام اسلامی دارای جنبه الهی هستند و حقوق الهی در بسیاری از آنها ملحوظ نظر قرار گرفته است، بنابراین حقوق جامعه و نظم عمومی را در مقابل حفظ حدود و مقررات الهی قرار دادن در ماده (۸) نادرست است و باید دو بند این ماده اصلاح شوند.</u></p>	<p>ماده <u>۸</u> محکومیت به کیفر فقط ناشی از ارتکاب جرم است و جرم می‌تواند دو حیثیت داشته باشد: الف_ حیثیت عمومی از جهت تجاوز به حدود و مقررات الهی یا تعدی به حقوق جامعه و اخلال در نظم عمومی ب_ حیثیت خصوصی از جهت تعدی به حقوق شخص یا اشخاص معین</p>
در بند(الف) ماده(۹) قبل از عبارت «حقوق جامعه»، عبارت «حدود و مقررات الهی یا» اضافه شد.	***	<p>در بند(الف) ماده(۹) عبارت «حدود و مقررات الهی یا» حذف گردید.</p>	<p><u>۳ بند (الف) ماده (۹) همان اشکال بند (الف) ماده (۸) را دارد باید اصلاح گردد.</u></p>	<p>ماده <u>۹</u> ارتکاب جرم می‌تواند موجب طرح دو دعوا شود: الف_ دعوای عمومی برای حفظ حدود و مقررات الهی یا حقوق جامعه و نظم عمومی ب_ دعوای خصوصی برای مطالبه ضرر و زیان ناشی از جرم و یا مطالبه کیفرهایی که به موجب قانون حق خصوصی بزهده است مانند حد قذف و قصاص</p>
متن زیر به عنوان تبصره(۲) به ماده(۱۳) <u>الحق شد:</u> تبصره <u>۲</u> هرگاه مجرتک جرم پیش از صدور حکم قطعی مبتلا به جنون شود، تا زمان افاقه، تعقیب یا دادرسی متوقف می‌شود؛ مگر درمورد جرائم موجب قذف، قصاص و دیه که حق خصوصی است، بهنحوی که ثابت شود مجرتک در	***	<p><u>تبصره(۲) ماده (۱۳) حذف گردید.</u></p>	<p><u>۴ اطلاق متوقف شدن تعقیب در تبصره (۲) ماده (۱۳)، در مواردی که ثابت شود مجرتک در حال ارتکاب جرم عاقل بوده است، به نحوی که اگر در حال تعقیب و صدور حکم عاقل هم بود، نمی‌توانست از خود رفع اتهام کند، خلاف موازین شرع است.</u></p>	<p>ماده <u>۱۳</u> ... الف_ ... تبصره <u>۲</u> هرگاه مجرتک جرم پیش از صدور حکم قطعی مبتلا به جنون شود، تا زمان افاقه، تعقیب متوقف می‌شود.</p>

اصلاحیه مجلس (۱۳۹۲/۰۴/۲۲)	نظر شورا (۱۳۹۱/۰۷/۲۳)	اصلاحیه مجلس (۱۳۹۱/۰۳/۰۶)	نظر شورا (۱۳۹۰/۱۲/۲۳)	متن مصوبه (۱۳۹۰/۱۲/۰۳)
حال ارتکاب جرم عاقل بوده و اگر در حال تعقیب و صدور حکم هم عاقل بود، نمی توانست از خود رفع اتهام کند.				
***	***	***	۵_ منافع ممکن الحصول اختصاص به مواردی دارد که صدق اتلاف کند مانند کسی که از قبل برای کاری اجیر شده باشد، بنابراین در ماده (۱۴) اطلاق آن در غیرموارد مذکور خلاف موازین شرع است. همچنین در مواردی که از جهت شرعی و قانونی برای آن دیه تعیین شده و لو اینکه منافع ممکن الحصول دارد، شمول حکم منافع ممکن الحصول به آن خلاف موازین شرع است.	ماده ۱۴_ شاکی می تواند جبران تمام ضرر و زیانهای مادی و معنوی و منافع ممکن الحصول ناشی از جرم را مطالبه کند.
***	***	***	۶_ در تبصره (۱) ماده (۱۴) با قبول اصل جبران خسارت معنوی، حکم به خسارت مالی در مواردی که از نظر شرع یا قانون، تعزیر و دیه تعیین و در دادگاه در مورد آن حکم صادر شده، خلاف موازین شرع است.	ماده ۱۴... تبصره ۱_ زیان معنوی عبارت از صدمات روحی یا هستک حیثیت و اعتبار شخصی، خانوادگی یا اجتماعی است. دادگاه می تواند علاوه بر صدور حکم به جبران خسارت مالی، به رفع زیان از طرق دیگر از قبیل الزام به عذرخواهی و درج حکم در جراید و امثال آن حکم نماید.
تبصره (۲) ماده (۱۴) به شرح ذیل اصلاح شد: تبصره ۲_ منافع ممکن الحصول تنها به مواردی اختصاص دارد که صدق اتلاف نماید. همچنین مقررات مربوط به منافع ممکن الحصول و نیز پرداخت خسارت ممکن الحصول و نیز پرداخت خسارت معنوی شامل جرائم موجب تعزیرات منصوص شرعی و دیه نمی شود.	***	تبصره (۲) ماده (۱۴) به شرح ذیل اصلاح گردید: تبصره ۲_ منافع ممکن الحصول تنها به زمانی اختصاص دارد که صدق اتلاف نماید. همچنین مقررات مربوط به منافع ممکن الحصول و نیز پرداخت خسارت معنوی شامل تعزیرات منصوص شرعی و مواردی که دیه پرداخت می گردد، نمی شود.	۷_ در تبصره (۲) ماده (۱۴) پرداخت خسارت‌های مازاد بر دیه، خلاف موازین شرع است.	ماده ۱۴... تبصره ۲_ هزینه‌های متعارف درمان که مازاد بر میزان دیه باشد، مطابق نظر کارشناس با بر اساس سایر ادل، قابل مطالبه است.
ماده ۱۵_ پس از آن که متهم تحت تعقیب قرار در مورد ضرر و زیان مذکور در ماده				

اصلاحیه مجلس (۱۳۹۲/۰۴/۲۲)	نظر شورا (۱۳۹۱/۰۷/۲۳)	اصلاحیه مجلس (۱۳۹۱/۰۳/۰۶)	نظر شورا (۱۳۹۰/۱۲/۲۳)	متن مصوبه (۱۳۹۰/۱۲/۰۳)
***	***	***	(۱۵) مبنیاً بر ایرادات معموله در ماده (۱۴) و تبصره‌های آن اشکال دارد.	گرفت، زیان دیده از جرم می‌تواند تصویر یا رونوشت صدق تمام ادله و مدارک خود را جهت پیوست به پرونده به مرجع تعقیب تسليم کند و تا قبل از اعلام ختم دادرسی، دادخواست ضرر و زیان خود را تسليم دادگاه کند. مطالبه ضرر و زیان و رسیدگی به آن، مستلزم رعایت تشریفات آیین دادرسی مدنی است.
در ماده (۲۳) قبل از کلمه «دادیار» کلمه <u>«معاون»</u> ، اضافه شد.	***	***	***	۲۳_ دادسرا به ریاست دادستان تشکیل می‌شود و به تعداد لازم <u>دادیار</u> ، بازپرس و کارمند اداری دارد.
***	***	_ در بند (ب) ماده (۲۹)، تعیین ضابط با مصوبه شورای عالی امنیت ملی، مغایر اصول ۸۵ و ۱۷۶ قانون اساسی شناخته شد. _ در بند (ب) ماده (۲۹) عبارت «یا <u>مصطفویه شورای عالی امنیت ملی</u> »، حذف گردید.	۹_ در بند (ب) ماده (۲۹)، تعیین ضابط با مصوبه شورای عالی امنیت ملی، مغایر اصول ۸۵ و ۱۷۶ قانون اساسی شناخته شد.	۲۹_ ضابطان دادگستری عبارتند از: الف_ ... ب_ ضابطان خاص شامل مقامات و مأمورانی که به موجب قوانین خاص در حدود وظایف محول شده ضابط دادگستری محسوب می‌شوند؛ از قبیل رؤسا، معاونان و مأموران زندان نسبت به امور مربوط به زندانیان، مأموران وزارت اطلاعات و مأموران نیروی نظامی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی. همچنین سایر نیروهای مسلح در مواردی که به موجب قانون یا مصوبه شورای عالی امنیت ملی، تمام یا بخشی از وظایف ضابطان به آنان محول شود، ضابط محسوب می‌شوند.
***	***	_ در انتهای تبصره ماده (۲۹) عبارت « <u>این مسؤولیت نافی مسؤولیت قانونی کارکنان وظیفه</u> نیست.» اضافه گردید.	۱۰_ تبصره ماده (۲۹) ایهام نفی مسؤولیت از کارکنان وظیفه در فرض وقوع تخلف از ناحیه آنان را دارد، پس لازم است موضوع روشن شود تا اظهارنظر شود.	۲۹_ ... تبصره_ کارکنان وظیفه، ضابط دادگستری محسوب نمی‌شوند، اما تحت نظرات ضابطان مربوط در این مورد انجام وظیفه می‌کنند و مسؤولیت اقدامات انجام شده در این رابطه با ضابطان است.
***	***	_ در صدر ماده (۳۰) عبارت « <u>علاوه بر</u> <u>وثاقت و مورد اعتماد بودن</u> » بعد از عبارت « <u>ضابط دادگستری</u> »، اضافه	۱۱_ شرایط مقرر در ماده (۳۰) برای ضابطین کافی نمی‌باشد؛ باید شرط وثاقت و مورد اعتماد قاضی بودن ملحوظ گردد و	۳۰_ احراز عنوان ضابط دادگستری، منوط به فرآگیری مهارت‌های لازم با گذراندن دوره‌های آموزشی زیر نظر مرجع قضائی مربوط و تحصیل

اصلاحیه مجلس (۱۳۹۲/۰۴/۲۲)	نظر شورا (۱۳۹۱/۰۷/۲۳)	اصلاحیه مجلس (۱۳۹۱/۰۳/۰۶)	نظر شورا (۱۳۹۰/۱۲/۲۳)	متن مصوبه (۱۳۹۰/۱۲/۰۳)
		گردید.	الا خلاف موازین شرع است.	کارت ویژه ضابطان دادگستری است. تحقیقات و اقدامات صورت گرفته از سوی اشخاص فاقد این کارت، ممنوع و از نظر قانونی بدون اعتبار است.
***	***	_ در انتهای تبصره (۲) ماده (۳۰)، تصویب عبارت «به تصویب رئیس قوه قضائیه می‌رسد.» جایگزین عبارت «پس از تأیید رئیس قوه قضائیه، به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.» گردید.	_ در تبصره (۲) ماده (۳۰)، تصویب آیین نامه در این خصوص طبق اصول ۱۵۶ و ۱۵۸ قانون اساسی از وظایف رئیس قوه قضائیه بوده و سلب حق از رئیس قوه و اعطاء آن به قوه مجریه مغایر اصول مذکور شناخته شد.	ماده ۳۰... تبصره ۲ آیین نامه اجرائی این ماده ظرف سه ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون توسط وزیر دادگستری و با همکاری وزراء اطلاعات، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و کشور از طریق نیروی انتظامی تهیه می‌شود و پس از تأیید رئیس قوه قضائیه، به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.
***	***	_ در انتهای ماده (۳۱) عبارت «وزارت کشور با همکاری وزارت دادگستری حداکثر ظرف شش ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون تهیه می‌کند و پس از تصویب آن از سوی هیأت وزیران به مجلس شورای اسلامی تقدیم می‌شود.» حذف و عبارت «توسط رئیس قوه قضائیه تهیه می‌شود.» جایگزین گردید.	_ اطلاق واگذاری تهیه لایحه در ماده (۳۱)، در مواردی که لایحه قضایی مربوط به ضابطین امور قضایی است به هیأت وزیران و سلب اختیار از رئیس قوه قضائیه، مغایر بند ۲ اصل ۱۵۸ قانون اساسی است.	ماده ۳۱ به منظور حسن اجرای وظایف ضابطان در مورد اطفال و نوجوانان، پلیس ویژه اطفال و نوجوانان در نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران تشکیل می‌شود. وظایف و حدود اختیارات آن به موجب لایحه ای است که وزارت کشور با همکاری وزارت دادگستری حداکثر ظرف شش ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون تهیه می‌کند و پس از تصویب آن از سوی هیأت وزیران به مجلس شورای اسلامی تقدیم می‌شود.
***	***	_ به انتهای ماده (۴۱) عبارت «در هر صورت هرگاه أخذ تأمین از متهم ضرورت داشته باشد، تنها توسط مقام قضائی طبق مقررات این قانون اقدام می‌شود.» اضافه گردید.	_ اطلاق عدم اختیار اخذ تأمین از متهم در ماده (۴۱)، در مواردی که مستلزم نگهداری و بازداشت او باشد و در صورتی که بیم فرار و تبانی و یا مفسده دیگری نباشد و بتوان وی را با اخذ تأمین مناسب تا مراجعته بعدی آزاد نمود، خلاف موازین شرع شناخته شد.	ماده ۴۱ ضابطان دادگستری اختیار اخذ تأمین از متهم را ندارند و مقامات قضائی نیز نمی‌توانند اخذ تأمین را به آنان محول کنند.
	تذکر ۱ در ماده ۴۲ عبارت «پانزده ماده (۴۲) به شرح زیر اصلاح شد:			ماده ۴۲ بازجویی و تحقیقات از زنان و افرادی که

اصلاحیه مجلس (۱۳۹۲/۰۴/۲۲)	نظر شورا (۱۳۹۱/۰۷/۲۳)	اصلاحیه مجلس (۱۳۹۱/۰۳/۰۶)	نظر شورا (۱۳۹۰/۱۲/۲۳)	متن مصوبه (۱۳۹۰/۱۲/۰۳)
ماده ۴۲_ بازجویی و تحقیقات از زنان و افراد نابالغ در صورت امکان باید توسط ضابطان آموزش دیده زن و با رعایت موازین شرعی انجام شود.	سال یا کمتر از آن» به عبارت «غیر بالغ» اصلاح شود. همچنین در این ماده عبارت «با رعایت موازین شرعی» اضافه گردد.	***	***	سن آنان پانزده سال و یا کمتر از آن است، در صورت امکان باید توسط ضابطان آموزش دیده زن انجام شود.
***	***	در انتهای ماده(۴۴) عبارت «ضابطان دادگستری در اجرای این ماده و ذیل ماده(۴۶) این قانون فقط در صورتی می‌توانند متهم را بازداشت نمایند که قرائن و اشارات قوی بر ارتکاب جرم مشهود توسط وی وجود داشته باشد.» اضافه گردید.	_۱۵ در ماده (۴۴)، با توجه به ذیل ماده (۴۶) در مواردی که احتمال یا محتمل قوی نبوده و نیز قرائن مذکور به نظر ضابط کافی نباشد، نگهداری متهم خلاف موازین شرع است.	ماده ۴۴_ ضابطان دادگستری به محض اطلاع از وقوع جرم، در جرائم غیرمشهود مراتب را برای کسب تکلیف وأخذ دستورهای لازم به دادستان اعلام می‌کنند و دادستان نیز پس از بررسی لازم، دستور ادامه تحقیقات را صادر و یا تصمیم قضائی مناسب اتخاذ می‌کند. ضابطان دادگستری درباره جرائم مشهود، تمام اقدامات لازم را به منظور حفظ آلات، ادوات، آثار، علائم و ادله وقوع جرم و جلوگیری از فرار یا مخفی شدن متهم و یا تبانی، به عمل می‌آورند، تحقیقات لازم را انجام می‌دهند و بلافاصله نتایج و مدارک به دست آمده را به اطلاع دادستان می‌رسانند. همچنین چنانچه شاهد یا مطلعی در صحنه وقوع جرم حضور داشته باشد؛ نشانی، شماره تلفن و سایر مشخصات ایشان را أخذ و در پرونده درج می‌کنند.
***	***	_ در سطر سوم ماده(۵۰) کلمه «تحقیقات» حذف گردید.	_۱۶ در ماده (۵۰)، تحدید ضرورت به خصوص تحقیقات، اشکال دارد.	ماده ۵۰_ شخص تحت نظر می‌تواند به وسیله تلفن یا هر وسیله ممکن، افراد خانواده یا آشنايان خود را از تحت نظر بودن آگاه کند و ضابطان نیز مکلفند مساعدت لازم را در این خصوص به عمل آورند، مگر آن که بنا بر ضرورت تحقیقات تشخیص دهنده که شخص تحت نظر نباید از چنین حقی استفاده کند. در این صورت باید مراتب را برای أخذ دستور مقتضی به اطلاع مقام قضائی برسانند.
***	***	***	_۱۷ ماده (۶۳)، مبنیاً بر ایرادات معموله در مواد مذکور ایراد دارد.	ماده ۶۳_ تخلف از مقررات مواد (۳۰)، (۳۴)، (۳۷)، (۳۸)، (۳۹)، (۴۰)، (۴۱)، (۴۲)، (۴۹)، (۳۵)

اصلاحیه مجلس (۱۳۹۲/۰۴/۲۲)	نظر شورا (۱۳۹۱/۰۷/۲۳)	اصلاحیه مجلس (۱۳۹۱/۰۳/۰۶)	نظر شورا (۱۳۹۰/۱۲/۲۳)	متن مصوبه (۱۳۹۰/۱۲/۰۳)
				توسط ضابطان، موجب محاکومیت به سه ماه تا یک سال انفال از خدمات دولتی است.
***	***	در سطر دوم ماده(۶۵) بعداز عبارت <u>غیرقابل گذشت باشد</u> ، عبارت «در صورتی که قرائن و اماراتی مبتنی بر نادرستی اظهارات وی وجود نداشته باشد»، اضافه گردید. همچنین به انتهای ماده فوق الذکر عبارت «یا جرم از جرایم علیه امنیت داخلی یا خارجی باشد». اضافه گردید.	۱۸_ در ماده (۶۵)، صرف ادعای ناظر بودن در صورتی که شاهد متهم به کذب و دشمنی باشد و مستلزم محدودیتی برای طرف باشد، اشکال دارد؛ اگر مانند ماده (۶۷) اصلاح شود، اشکال رفع می‌شود. همچنین اطلاق قسمت اخیر در مواردی که محتمل مهم است نظیر کودتا یا وقوع جرایم توریستی اشکال دارد.	ماده ۶۵_ هرگاه کسی اعلام کند که خود ناظر وقوع جرمی بوده و جرم مذکور از جرائم <u>غیرقابل گذشت باشد</u> ، این اظهار برای شروع به تعقیب کافی است، هر چند قرائن و امارات دیگری برای تعقیب موجود نباشد؛ اما اگر اعلام کننده شاهد قضیه نبوده، به صرف اعلام نمی‌توان شروع به تعقیب کرد، مگر آن که دلیلی بر صحبت ادعا وجود داشته باشد.
در تبصره(۱) ماده(۶۶) عبارت « طفل یا مجنون و در جرائم مالی درصورتی که سفیه باشد» به عبارت « طفل، مجنون و یا در جرایم مالی سفیه باشد» اصلاح شد.	***	در سطر دوم تبصره(۱) ماده(۶۶)، بعداز عبارت <u>بزه‌دیده طفل</u> » عبارت «یا مجنون و در جرایم مالی در صورتی که سفیه» اضافه گردید.	۱۹_ انحصار به طفل در تبصره (۱) ماده (۶۶)، چون مفهوماً مجنون و سفیه را خارج نموده است، اشکال دارد.	ماده ۶۶_ ... تبصره ۱ _ درصورتی که جرم واقع شده دارای بزه- دیده خاص باشد، کسب رضایت وی جهت اقدام مطابق این ماده ضروری است. چنانچه <u>بزه‌دیده طفل</u> باشد، رضایت ولی یا سرپرست قانونی اوأخذ می‌شود. اگر ولی یا سرپرست قانونی، خود مرتكب جرم شده باشد، سازمانهای مذکور باأخذ رضایت قیم اتفاقی یا تأیید دادستان، اقدامات لازم را انجام می‌دهند.
صدر تبصره(۳) ماده(۶۶) بهشرح زیر اصلاح شد: تبصره ۳ _ اسامی سازمانهای مردم نهاد که می‌توانند در اجرای این ماده اقدام کنند، در سه ماهه ابتدای هر سال توسط وزیر دادگستری ...	۱_ در تبصره ۳ ماده ۶۶ علاوه بر ایراد قبلی از آنجا که تصویب شرایط باید به موجب قانون باشد این تبصره مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.	در انتهای تبصره(۳) ماده(۶۶) عبارت «پس از تأیید رئیس قوه قضائیه به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.» حذف و عبارت «به تصویب رئیس قوه قضائیه می‌رسد.» جایگزین گردید.	۲۰_ تبصره (۳) ماده (۶۶) از حیث مرجع تصویب، مغایر اصول ۱۵۶ و ۱۵۷ قانون اساسی است.	ماده ۶۶_ ... تبصره ۳ _ شرایط، نحوه ورود و اسامی سازمانهای مردم نهاد، به موجب آیین نامه‌ای است که ظرف شش ماه از تاریخ لازم اجراء شدن این قانون توسط وزیر دادگستری با همکاری وزیر کشور تهیه می‌شود و پس از تأیید رئیس قوه قضائیه به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

اصلاحیه مجلس (۱۳۹۲/۰۴/۲۲)	نظر شورا (۱۳۹۱/۰۷/۲۳)	اصلاحیه مجلس (۱۳۹۱/۰۳/۰۶)	نظر شورا (۱۳۹۰/۱۲/۲۳)	متن مصوبه (۱۳۹۰/۱۲/۰۳)
<u>بند(الف) ماده(۶۸) به شرح زیر اصلاح شد:</u> <u>الف - نام و نام خانوادگی، نام پدر، سن، شغل، میزان تحصیلات، وضعیت تأهل، تابعیت، مذهب، شناسنامه، نشانی دقیق و درصورت امكان نشانی پیامنگار (ایمیل)، شماره تلفن ثابت و همراه و کد پستی شاکی</u>	<u>تذکر_۲ در بند (الف) ماده ۶۸، در مواردی که شاکی این امکانات را ندارد باید عبارت اصلاح شود، عبارت «در صورت امکان» اضافه شود.</u>	****	****	<u>الف_ نام و نام خانوادگی، نام پدر، سن، شغل، میزان تحصیلات، وضعیت تأهل، تابعیت، مذهب، شناسنامه، نشانی دقیق و درصورت امكان نشانی پیامنگار (ایمیل)، شماره تلفن ثابت و همراه، شماره ملی، کد پستی و نشانی دقیق شاکی</u>
<u>****</u>	<u>در سطر آخر ماده(۷۱) قبل از عبارت <u>«موقوف شدن»</u> عبارت <u>«در خصوص افراد محجور»</u> اضافه گردید.</u>	<u>****</u>	<u>۲۱_ اطلاق موقوف شدن تعقیب یا اجرای حکم در غیرمحجور در ماده (۷۱)، خلاف موازین شرع است.</u>	<u>ماده_۷۱ در مواردی که تعقیب کیفری منوط به شکایت شاکی است، اگر بزهديه طفل یا مجنون باشد و ولی قهری یا سرپرست قانونی او با وجود مصلحت مولی علیه اقدام به شکایت نکند، دادستان موضوع را تعقیب می کند. همچنین در مورد بزهديگانی که به علی از قبیل معلولیت جسمی یا ذهنی یا کهولت سن، ناتوان از اقامه دعوی هستند، دادستان موضوع را با جلب موافقت آنان تعقیب می کند. در این صورت، <u>موقوف شدن</u> تعقیب یا اجرای حکم نیز منوط به موافقت دادستان است.</u>
<u>در تبصره ماده(۸۲) کلمه «دادستان» به جای عبارت <u>مقام قضائی</u> جایگزین شد.</u>	<u>****</u>	<u>****</u>	<u>****</u>	<u>ماده_۸۲_ تبصره_ بازپرس می تواند تعلیق تعقیب یا ارجاع به میانجیگری را از مقام قضائی تقاضا نماید.</u>
<u>عبارت «بندهای(الف)، (ب)، (پ) و (ت)» از صدر ماده(۸۶) حذف شد.</u>	<u>****</u>	<u>****</u>	<u>****</u>	<u>ماده_۸۶_ در غیر جرائم موضوع بندهای (الف)، (ب)، (پ) و (ت) ماده (۳۰۲) این قانون، چنانچه متهم و شاکی حاضر باشند ...</u>
<u>صدر تبصره ماده(۹۲) به شرح زیر اصلاح شد:</u> <u>تبصره_ در صورت عدم حضور بازپرس یا معذور بودن وی از انجام وظیفه یا نبودن بازپرس دیگر، در جرائم موضوع ماده (۳۰۲) این قانون، دادرس دادگاه</u>	<u>تذکر_۳ در تبصره ماده ۹۲ «یا» در عبارت «یا نبودن بازپرس دیگر» صحیح نیست و نیازمند اصلاح عبارتی می باشد.</u>	<u>****</u>	<u>****</u>	<u>ماده_۹۲_ ...</u>

متن مصوبه (۱۳۹۰/۱۲/۰۳)	نظر شورا (۱۳۹۰/۱۲/۲۳)	اصلاحیه مجلس (۱۳۹۱/۰۳/۰۶)	نظر شورا (۱۳۹۱/۰۷/۲۳)	اصلاحیه مجلس (۱۳۹۲/۰۴/۲۲)
به تقاضای دادستان و تعیین رئیس حوزه قضائی، وظیفه بازپرس را فقط تا زمان باقی بودن وضعیت مذکور انجام می‌دهد.				عدم دسترسی به بازپرس دیگر در آن دادسر، در جرائم موضوع ماده (۳۰۲) <u>این قانون، ...</u>
ماده ۹۶_ انتشار تصویر و سایر مشخصات مربوط به هویت متهم در کلیه مراحل تحقیقات مقدماتی توسط رسانه‌ها و مراجع انتظامی و قضائی ممنوع است مگر در مورد اشخاص زیر که تنها به درخواست بازپرس و موافقت دادستان شهرستان، انتشار تصویر و یا سایر مشخصات مربوط به هویت آنان مجاز است: الف_ متهمان به ارتکاب جرائم عمدى موضوع بندهای (الف)، (ب) و (پ) ماده (۳۰۲) این قانون و جرائم عمدى دارای مجازات تعزیری درجه چهار و بالاتر، که متواری بوده و دلایل کافی برای توجه اتهام به آنان وجود داشته باشد و به منظور شناسایی آنان و یا تکمیل ادله، تصویر اصلی و یا تصویر به دست آمده از طریق چهره‌نگاری آنان منتشر می‌شود.	۲۲_ در ماده (۹۶)، در صورتی که راه اقدام، منحصر به امور مذکور در این ماده و به قدر لزوم نه بیشتر نباشد، خلاف موازین شرع است.	در سطر سوم بند(الف) ماده (۹۶) بعداز عبارت « <u>وجود داشته باشد</u> » و « <u>عبارت طريق دیگری برای دستیابی به آنان موجود باشد</u> » اضافه گردید.	***	در بند(الف) ماده (۹۶) عبارت « <u>و طريق دیگری برای دستیابی به آنان موجود باشد</u> » به عبارت « <u>و از طريق دیگری امکان دستیابی به آنان وجود نداشته باشد،</u> » اصلاح شد.
ماده ۹۷_ بازپرس به منظور حمایت از بزهديده یا خانواده او و همچنین خانواده متهم در برابر تهديفات، در صورت ضرورت، انجام برخی از اقدامات احتياطي را به ضابطان دادگستری دستور می‌دهد. ضابطان دادگستری مكلف به انجام دستورها و ارائه گزارش به بازپرس هستند.	تذکر ۴_ در ماده ۹۷، مناسب است اشخاص دیگری که در ارتباط با موضوع هستند از قبيل شهود، مطلعین و اعلام كننده نيز اضافه شوند.	تذکر ۴_ در ماده (۹۷) بهشرح زير اصلاح شد: ماده ۹۷_ بازپرس به منظور حمایت از بزهديده یا خانواده آنان و همچنین خانواده ...	***	***
ماده ۱۰۰_ شاكى مى تواند در هنگام تحقیقات، شهود خود را معرفی و ادلهاش را اظهار کند و در تحقیقات حضور يابد، صورتمجلس تحقیقات مقدماتی یا سایر اوراق پرونده را که با ضرورت کشف حقیقت منافات ندارد، مطالعه کند و یا به	۲۳_ اطلاق ماده (۱۰۰)، در خصوص اسناد و مطالب و مدارکی که اطلاع شاكى از آنها حرام است، خلاف موازین شرع می‌باشد همچنین شاكى باید از انتشار مطالب و	در تبصره (۲) ماده (۱۰۰) بعداز عبارت « <u>طبقه‌بندی شده</u> » عبارت « <u>و اسناد حاوي مطالب مربوط به تحقیقات جرائم منافي عفت و جرائم عليه</u>	***	ماده (۱۰۰) الحاق شد: ماده ۳_ شاكى باید از انتشار مطالب و تبصره ۳_ شاكى مى تواند در هنگام تحقیقات، شهود خود را معرفی و ادلهاش را اظهار کند و در تحقیقات حضور يابد، صورتمجلس تحقیقات مقدماتی یا سایر اوراق پرونده را که با ضرورت کشف حقیقت منافات ندارد، مطالعه کند و یا به

متن مصوبه (۱۳۹۰/۱۲/۰۳)	نظر شورا (۱۳۹۰/۱۲/۲۳)	اصلاحیه مجلس (۱۳۹۱/۰۳/۰۶)	نظر شورا (۱۳۹۱/۰۷/۲۳)	اصلاحیه مجلس (۱۳۹۲/۰۴/۲۲)
هزینه خود از آنها تصویر یا رونوشت بگیرد. تبصره ۱ ... تبصره ۲ ارائه اسناد و مدارک طبقهبندی شده به شاکی ممنوع است.	مدارکی که شرعاً یا قانوناً ممنوع است امتناع کند مگر در مقام احقيق حق خود در مراجع صالحه.	امنیت داخلی و خارجی» اضافه گردید.		مدارکی که انتشار آنها بهموجب شرع یا قانون ممنوع است امتناع کند، مگر در مقام احقيق حق خود و در مراجع صالحه.
بازپرس مکلف است در مواردی که دسترسی به اطلاعات فردی بزهديده، از قبيل نام و نام خانوادگی، نشانی و شماره تلفن، احتمال خطر و تهدید جدی علیه تمامیت جسمانی و حیثیت بزهديده را به همراه داشته باشد، تدابیر مقتضی را برای جلوگیری از دسترسی به این اطلاعات اتخاذ کند. این امر در مرحله رسیدگی در دادگاه نیز به تشخیص رئیس دادگاه و با رعایت مصالح بزهديده اعمال می شود.	****	تذکرۀ ۵ ماده ۱۰۱، نباید منحصر به بزه دیده گردد زیرا در مورد دیگران هم رعایت موارد مذکور لازم است.	****	در ماده (۱۰۱) باتوجه به اینکه درمورد شاهد و مطلع در بند(ب) ماده(۲۱۴) مقررات مشابه پیش‌بینی شده است، لذا نیاز به اصلاح بهنظر نمی‌رسد.
ماده ۱۰۳ هرگاه در برابر مقام قضائی به هنگام انجام وظیفه مقاومتی شود، او می‌تواند از قوای انتظامی و در صورت ضرورت از نیروهای نظامی استفاده کند. این قوا مکلف به انجام دستور مقام قضائی است. در صورت عدم اجرای دستور، مستنکف به مجازات مقرر قانونی محکوم می‌شود.	****	تذکرۀ ۶ در ماده ۱۰۳، کلمه «است» به کلمه «هستند» اصلاح گردد.	****	جملۀ دوم ماده(۱۰۳) به شرح زیر اصلاح شود: «این قوا مکلف به انجام دستور مقام قضائی هستند.»
ماده ۱۱۴ جلوگیری از تمام یا بخشی از فعالیت شرکتهای تجارتی و کارخانه‌ها و کارگاههای تولیدی ممنوع است، مگر در مواردی که حسب قرائن معقول و ادلہ مثبته، ادامه این فعالیت متصمن ارتکاب اعمال مجرمانه‌ای باشد که مضر به سلامت، مخل امنیت جامعه و یا نظم عمومی باشد که در این صورت، بازپرس مکلف است با اطلاع دادستان، حسب مورد از آن بخش از فعالیت مذکور جلوگیری و ادلہ یادشده را در تصمیم خود قید کند. این تصمیم ظرف پنج روز پس از ابلاغ قابل اعتراض در دادگاه کیفری است.	****	در دو سطر اول ماده(۱۱۴) عبارت «جلوگیری از تمام یا بخشی از فعالیت شرکتهای تجارتی و کارخانه‌ها و کارگاههای تولیدی ممنوع است» حذف و عبارت «جلوگیری از فعالیت تمام یا بخشی از امور خدماتی یا تولیدی از قبیل امور تجاری، کشاورزی، فعالیت کارگاهها، کارخانه‌ها و شرکتهای تجاری و تعاونی‌ها و مانند آن» جایگزین آن گردید.	****	

اصلاحیه مجلس (۱۳۹۲/۰۴/۲۲)	نظر شورا (۱۳۹۱/۰۷/۲۳)	اصلاحیه مجلس (۱۳۹۱/۰۳/۰۶)	نظر شورا (۱۳۹۰/۱۲/۲۳)	متن مصوبه (۱۳۹۰/۱۲/۰۳)
***	***	در انتهای ماده (۱۲۷) عبارت « <u>مشروط به این که به تشخیص بازپرس حضور آنان ضرورت داشته باشد.</u> » اضافه گردید.	_ در ماده (۱۲۷)، اطلاق الزام به حضور و جلب اشخاص نسبت به مواردی که «حضور» آنان ضرورت ندارد، خلاف موازین شرع است.	ماده ۱۲۷_ هنگام تحقیق محلی و معاینه محل، شهود و مطلعان نیز دعوت می‌شوند. در موارد ضروری، بازپرس می‌تواند دیگر اشخاصی را که حضور آنان لازم است به محل دعوت کند. چنانچه اثبات حق به اظهارات اشخاص موضوع این ماده منحصر باشد و آنان بدون عذر موجه حاضر نشوند، بازپرس دستور جلب آنان را صادر می‌کند.
***	***	در سطر دوم تبصره ماده (۱۳۰) کلمه «آیین‌نامه‌ای» به عبارت «آیین‌نامه اجرائی» اصلاح گردید. همچنین در انتهای تبصره ماده فوق الذکر عبارت «پس از تأیید رئیس قوه قضائیه به تصویب هیأت وزیران می‌باشد تصویب آن توسط هیأت وزیران مغایر اصول ۱۵۶ و ۱۵۷ قانون اساسی شناخته شد.	_ تبصره ماده (۱۳۰) ابهام دارد؛ اگر منظور آیین‌نامه اجرایی است، تصریح شود. همچنین در صورتی که منظور آیین‌نامه اجرائی می‌باشد تصویب آن توسط هیأت وزیران مغایر اصول ۱۵۶ و ۱۵۷ قانون اساسی شناخته شد.	ماده ۱۳۰_ صحنه جرم باید توسط گروه بررسی صحنه جرم که حسب مورد، متشکل از پژوهش قانونی، کارشناسان بررسی صحنه جرم و تشخیص هویت، کارآگاهان نیروی انتظامی و عنداللزوم سایر کارشناسان است، تحت نظرارت بازپرس و در صورت ضرورت به سرپرستی وی بررسی شود. تبصره_ حدود اختیارات، شرح وظایف و چگونگی بررسی صحنه جرم توسط این گروه به موجب آیین نامه‌ای است که ظرف شش ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون توسط وزیر دادگستری و وزیر کشور با همکاری نیروی انتظامی و سازمان پزشکی قانونی کشور تهیه می‌شود و پس از تأیید رئیس قوه قضائیه به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.
***	***	یک تبصره به ماده (۱۳۲) به عنوان تبصره (۲) به شرح ذیل الحق و تبصره فوق به عنوان تبصره (۱) منظور گردید:	_ در مواد (۱۳۱) و (۱۳۲)، رعایت ضوابط شرعی الزامی است.	ماده ۱۳۱_ بازپرس برای حفظ جسد، کشف هویت متوفی و چگونگی فوت وی، نسبت به ترسیم کروکی، عکسبرداری و در صورت امکان، فیلمبرداری از جسد و غیره اقدام و دستورهای لازم را صادر می‌کند. ماده ۱۳۲_ هرگاه هویت متوفی معلوم نباشد به دستور بازپرس، علائم و مشخصات جسد به طور دقیق در صورتمجلس قید می‌گردد و اثر انگشتان دست متوفی در پرونده ثبت و برای تشخیص هویت

اصلاحیه مجلس (۱۳۹۲/۰۴/۲۲)	نظر شورا (۱۳۹۱/۰۷/۲۳)	اصلاحیه مجلس (۱۳۹۱/۰۳/۰۶)	نظر شورا (۱۳۹۰/۱۲/۲۳)	متن مصوبه (۱۳۹۰/۱۲/۰۳)
		<u>تبصره_۲_اجرای مقررات این ماده و ماده(۱۳۱) منوط به رعایت موازین شرعی است.</u>		وی به هر نحو که مقتضی بداند، اقدام می‌شود. <u>تبصره_در صورت ضرورت، بازپرس می‌تواند دستور انتشار تصویر متوفی را در پایگاههای اطلاع رسانی نیروی انتظامی یا پژوهشکی قانونی و یا به هر نحو مناسب دیگر صادر کند.</u>
ماده(۱۳۳) به شرح زیر اصلاح شد: ماده ۱۳۳ _ ضابطان دادگستری مکلفند در جرائم منجر به سلب حیات، صحنه جرم و محل کشف جسد را با وسایل مناسب محصور کنند و تا حضور بازپرس یا صدور دستور لازم برای معاینه محل، از ورود افراد و در صورت ضرورت از خروج آنان از آن محل جلوگیری کنند.	****	<u>_ ماده(۱۳۳) به شرح ذیل اصلاح گردید:</u> <u>ماده ۱۳۳ _ ضابطان دادگستری مکلفند در جرائم منجر به سلب حیات، صحنه جرم و محل کشف جسد را با وسایل مناسب محصور کنند و تا حضور بازپرس یا صدور دستور لازم برای معاینه محل، از حضور افراد و در صورت ضرورت از خروج آنان از آن محل جلوگیری کنند.</u>	<u>_ در ماده (۱۳۳)، در خصوص ممنوعیت ورود باید موارد ضرورت استثناء شود.</u>	<u>ماده ۱۳۳ _ ضابطان دادگستری مکلفند در جرائم منجر به سلب حیات، صحنه جرم و محل کشف جسد را با وسایل مناسب محصور کنند و تا حضور بازپرس یا صدور دستور لازم برای معاینه محل، از ورود افراد و در صورت ضرورت از خروج آنان از آن محل جلوگیری کنند.</u>
****	****	<u>_ در سطر دوم تبصره ماده(۱۴۵) بعد از عبارت «برائت صادر شود،» عبارت «همچنین مواردی که امتناع کننده شخص مجرم نباشد حتی اگر موضوع به صدور قرار مجرمیت یا محاکمه می‌گردید.</u>	<u>_ در ماده (۱۴۵) در مواردی که امتناع کننده شخص مجرم نباشد و حتی موضوع به مجرمیت و محاکمه می‌گردد، باید از تکلیف خسارت واردہ به صاحب مال روشن شود.</u>	<u>ماده ۱۴۵ _ در صورتی که متصرف منزل و مکان و یا اشیاء مورد بازرسی، از باز کردن محلها و اشیاء بسته خودداری کند، بازپرس می‌تواند دستور بازگشایی آنها را بدهد، اما تا حد امکان باید از اقداماتی که موجب ورود خسارت می‌گردد، خودداری شود.</u> <u>تبصره_در صورتی که در اجرای این ماده، خسارت مادی وارد شود و به موجب تصمیم قطعی، قرار منع یا موقوفی تعقیب و یا حکم برائت صادر شود، دولت مسؤول جبران خسارت است، مگر آن که تقصیر بازپرس یا سایر مأموران محرز شود که در این صورت، دولت جبران خسارت می‌کند و به بازپرس و یا مأموران مقصراً مراجعه می‌نماید.</u>

اصلاحیه مجلس (۱۳۹۲/۰۴/۲۲)	نظر شورا (۱۳۹۱/۰۷/۲۳)	اصلاحیه مجلس (۱۳۹۱/۰۳/۰۶)	نظر شورا (۱۳۹۰/۱۲/۲۳)	متن مصوبه (۱۳۹۰/۱۲/۰۳)
***	***	<p>در ماده (۱۴۷) عبارت «ممکن است موجب کشف جرم یا اقرار متهم به جرم گردد» حذف و عبارت «مرتبه با کشف جرم یا اقرار متهم باشد» جایگزین گردید.</p> <p>در تبصره ماده (۱۴۷) عبارت «به تصویب» جایگزین عبارت «و پس از تأیید» شد و عبارت «تصویب هیأت وزیران» حذف گردید.</p>	<p>۳۰ در ماده (۱۴۷)، چنانچه آلات و ادوات و ... با جرم ارتباط نداشته باشد، نیاز به دستور قضایی دارد. همچنین در تبصره این ماده تصویب آئین نامه توسط هیأت وزیران مغایر اصول ۱۵۶ و ۱۵۷ قانون اساسی شناخته شد.</p>	<p>ماده ۱۴۷_ آلات و ادوات جرم، از قبیل اسلحه، اسناد و مدارک ساختگی، سکه تقلیبی و تمامی اشیائی که حین بازرسی به دست می آید و ممکن است موجب کشف جرم یا اقرار متهم به جرم گردد توقيف می شود و هر یک در صورت مجلس تووصیف و شماره گذاری می گردد. آنگاه در لفاف یا مکان مناسب نگهداری و رسیدی مشتمل بر ذکر مشخصات آن اشیاء به صاحب یا متصرف آنها داده می شود. مال توقيف شده با توجه به وضعیت آن در محل مناسبی که از طرف دادگستری برای این منظور تعیین می شود، نگهداری می گردد.</p> <p>تبصره_ شیوه نگهداری اموال و پرداخت هزینه های مریوط که از محل اعتبارات قوه قضائیه است، به موجب آئین نامه ای است که ظرف سه ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون توسط وزیر دادگستری تهیه می شود و پس از تأیید رئیس قوه قضائیه به تصویب هیأت وزیران می رسد.</p>
<u>متن زیر به عنوان تبصره (۲) به ماده (۱۴۹) الحاق شد:</u> <u>تبصره ۲_ چنانچه مدعی مالکیت، همان قیمت را پرداخت کند در اولویت خرید قرار دارد.</u>	***	<p>در سطر سوم ماده (۱۴۹) بعد از عبارت «سریع الفساد»، عبارت «در صورت عدم دسترسی به مالک» اضافه گردید.</p>	<p>۳۱ اطلاق ماده (۱۴۹) نسبت به مواردی که مالک مشخص است و امکان دسترسی به وی وجود دارد، فروش مال خلاف موازین شرع است. و همچنین در مواردی که مدعی مالکیت همان قیمت را پرداخت می کند نیز در خرید اولویت دارد.</p>	<p>ماده ۱۴۹_ مالی که نگهداری آن مستلزم هزینه نامتناسب است و یا موجب خرابی یا کسر فاحش قیمت آن شود و حفظ مال هم برای دادرسی لازم نباشد و همچنین اموال ضایع شدنی و سریع الفساد، حسب مورد، به تقاضای بازپرس و موافقت دادستان و یا دستور دادگاه به قیمت روز فروخته می شود.</p> <p>وجه حاصل تا تعیین تکلیف نهائی در صندوق دادگستری به عنوان امانت نگهداری می شود.</p> <p>تبصره_ هر گونه دخالت و تصرف غیرمجاز و استفاده از اموال توقيفی ممنوع است.</p>
***	***		<p>۳۲_ تصویب آئین نامه قضائی توسط هیأت وزیران در تبصره ماده (۱۷۵) و نیز ماده</p>	<p>۱۷۵_ استفاده از سامانه های (سیستم های رایانه ای و مخابراتی، از قبیل پیام نگار (ایمیل)،</p>

اصلاحیه مجلس (۱۳۹۲/۰۴/۲۲)	نظر شورا (۱۳۹۱/۰۷/۲۳)	اصلاحیه مجلس (۱۳۹۱/۰۳/۰۶)	نظر شورا (۱۳۹۰/۱۲/۲۳)	متن مصوبه (۱۳۹۰/۱۲/۰۳)
		<p>در تبصره ماده(۱۷۵) عبارت «<u>به تصویب</u>» جایگزین عبارت «<u>پس از تأیید</u>» و عبارت «<u>به تصویب هیأت وزیران</u>» حذف گردید.</p> <p>در ماده(۱۷۶) عبارت «<u>پس از تأیید رئیس قوه قضائیه به تصویب هیأت وزیران</u>» حذف و عبارت «<u>به تصویب رئیس قوه قضائیه</u>» جایگزین آن گردید.</p>	<p>(۱۷۶)، مغایر اصول ۱۵۶ و ۱۵۷ قانون اساسی شناخته شد.</p>	<p>ارتباط تصویری از راه دور، نمایر و تلفن، برای طرح شکایت یا دعوی، ارجاع پرونده، احضار متهم، ابلاغ اوراق قضائی و همچنین نیابت قضائی با رعایت مقررات فصل دوم از بخش هشتم این قانون راجع به دادرسی الکترونیکی بلامانع است.</p> <p>تبصره_ شرایط و چگونگی استفاده از سامانه‌های رایانه‌ای و مخابراتی موضوع این ماده بر اساس آیین‌نامه‌ای است که ظرف ششم‌ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون توسط وزیر دادگستری تهیه می‌شود و <u>پس از تأیید رئیس قوه قضائیه به تصویب هیأت وزیران</u> می‌رسد.</p> <p>ماده ۱۷۶_ قوه قضائیه می‌تواند ابلاغ اوراق قضائی را به بخش خصوصی واگذار کند. چگونگی اجرای این ماده به موجب آیین‌نامه‌ای است که ظرف شش ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون توسط وزراء دادگستری و ارتباطات و فناوری اطلاعات تهیه می‌شود و <u>پس از تأیید رئیس قوه قضائیه به تصویب هیأت وزیران</u> می‌رسد.</p>
***	***	<p>بند زیر به عنوان بنند(j) به ماده(۱۷۸) الحق گردید:</p> <p><u>ج_ سایر مواردی که عرفاً به تشخیص بازپرس عذرمنجه محسوب می‌شود.</u></p>	<p>۳۳ در ماده (۱۷۸) در صورتی که عذر دیگری غیر از موارد مذکور در این ماده عرفاً موجه تلقی گردد، بازپرس موظف است تا رفع عذر صبر کند و الا خلاف موازین شرع است.</p>	<p>ماده ۱۷۸_ متهم مکلف است در موعده مقرر حاضر شود و اگر نتواند باید عذر موجه خود را اعلام کند. جهات زیر عذر موجه محسوب می‌شود:</p> <p>الف_ نرسیدن یا دیر رسیدن احصاریه به گونه‌ای که مانع از حضور شود.</p> <p>ب_ بیماری متهم و بیماری سخت والدین، همسر یا اولاد وی که مانع از حضور شود.</p> <p>پ_ همسر یا یکی از اقربا تا درجه سوم از طبقه دوم فوت شود.</p> <p>ت_ ابتلاء به حوادث مهم از قبیل بیماریهای واگیردار و بروز حوادث قهری مانند سیل و زلزله که</p>

اصلاحیه مجلس (۱۳۹۲/۰۴/۲۲)	نظر شورا (۱۳۹۱/۰۷/۲۳)	اصلاحیه مجلس (۱۳۹۱/۰۳/۰۶)	نظر شورا (۱۳۹۰/۱۲/۲۳)	متن مصوبه (۱۳۹۰/۱۲/۰۳)
				موجب عدم امکان تردد گردد. ث_ متهم در توقيف یا حبس باشد.
متن تبصره(۳) ماده(۱۹۰) بهشرح زیر <u>اصلاح شد:</u> تبصره ۳ درمورد این ماده و نیز چنانچه اتهام مطرح مربوط به منافی عفت باشد، مفاد ماده(۱۹۱) جاری است.	***	<p>متن ذیل به عنوان تبصره(۳) به ماده(۱۹۰) الحق گردید:</p> <p><u>تبصره ۳ مفاد ماده(۱۹۱) در مورد این ماده نیز مجری است.</u></p>	<p>۳۴ اطلاق موارد مذکور در ماده(۱۹۰) در خصوص امور امنیتی و منافی عفت، خلاف موازین شرع شناخته شد.</p>	<p>ماده ۱۹۰_ متهم می‌تواند در مرحله تحقیقات مقدماتی، یک نفر وکیل دادگستری همراه خود داشته باشد. این حق باید پیش از شروع تحقیق توسط بازپرس به متهم ابلاغ و تفهیم شود. چنانچه متهم احضار شود این حق در برگه احضاریه قید و به او ابلاغ می‌شود. وکیل متهم می‌تواند با کسب اطلاع از اتهام و دلایل آن، مطالبی را که برای کشف حقیقت و دفاع از متهم یا اجرای قانون لازم بداند، اظهار کند. اظهارات وکیل در صورت مجلس نوشتہ می‌شود.</p> <p>تبصره ۱_ سلب حق همراه داشتن وکیل یا عدم تفهیم این حق به متهم موجب بیاعتباری تحقیقات می‌شود.</p> <p>تبصره ۲_ در جرائمی که مجازات آن سلب حیات یا حبس ابد است، چنانچه متهم اقدام به معرفی وکیل در مرحله تحقیقات مقدماتی ننماید، بازپرس برای وی وکیل تسخیری انتخاب می‌کند.</p>
در ماده(۱۹۳) عبارت «تابعیت و همچنین نشانی محل» به عبارت «تابعیت، سابقه کیفری درموارد ضروری و مرتبط، همچنین نشانی محل» اصلاح شد.	***	<p>در سطر سوم ماده(۱۹۳) عبارت «سابقه کیفری» حذف گردید.</p>	<p>۳۵ در ماده(۱۹۳) اطلاق بیان «سابقه کیفری» چون شامل مواردی می‌شود که تحقیق منوط به آن موارد نمی‌باشد، اشکال دارد.</p>	<p>ماده ۱۹۳_ بازپرس ابتداء اوراق هویت متهم را ملاحظه می‌نماید و سپس مشخصات متهم، شامل نام، نام خانوادگی، نام پدر، شهرت، سن، شغل، میزان تحصیلات، وضعیت تأهل، تعداد فرزند، تابعیت، سابقه کیفری و همچنین نشانی محل سکونت و محل کار او، اعم از شهر، بخش، دهستان، روستا، خیابان، کوچه، شماره و کدپستی منزل، شماره ملی، پیام نگار (ایمیل) و شماره تلفن ثابت و همراه او را به طور دقیق پرسش می‌کند، به نحوی که ابلاغ احضاریه و سایر اوراق قضائی به متهم به آسانی مقدور باشد.</p>

اصلاحیه مجلس (۱۳۹۲/۰۴/۲۲)	نظر شورا (۱۳۹۱/۰۷/۲۳)	اصلاحیه مجلس (۱۳۹۱/۰۳/۰۶)	نظر شورا (۱۳۹۰/۱۲/۲۳)	متن مصوبه (۱۳۹۰/۱۲/۰۳)
***	***	<p>ماده (۲۰۰) به شرح ذیل اصلاح گردید:</p> <p>ماده ۲۰۰ بازپرس برای شاکی، مدعی خصوصی، متهم، شاهد و مطلعی که قادر به سخن گفتن به زبان فارسی نیست، مترجم رسمی، مترجم مورد وثوق دسترسی به مترجم رسمی، مترجم مورد وثوق تعیین می کند. مترجم مورد وثوق باید سوگند یاد کند که راستگویی و امانتداری را رعایت کند.</p> <p><u>مترجمان رسمی</u> و در صورت عدم دسترسی به مترجم رسمی، مترجم مورد وثوق دیگری تعیین می کند.</p> <p><u>مترجم</u> باید سوگند یاد کند که راستگویی و امانتداری را رعایت کند.</p> <p><u>عدم اتیان سوگند سبب عدم پذیرش ترجمه مترجم مورد وثوق نیست.</u></p>	<p>۳۶ در ماده (۲۰۰)، مترجم باید مورد وثوق بازپرس باشد و در صورت امکان، رسمی هم باشد. علاوه بر این چنانچه شخص مذکور قسم نخورد باز هم مورد وثوق باشد ترجمه اش پذیرفته می شود.</p>	<p>۲۰۰ بازپرس برای شاکی، مدعی خصوصی، متهم، شاهد و مطلعی که قادر به سخن گفتن به زبان فارسی نیست، مترجم رسمی و در صورت عدم دسترسی به مترجم رسمی، مترجم مورد وثوق تعیین می کند. مترجم مورد وثوق باید سوگند یاد کند که راستگویی و امانتداری را رعایت کند.</p>
***	***	<p>تبصره ماده (۲۰۲) با عنوان تبصره (۱) به شرح ذیل اصلاح و یک تبصره نیز به عنوان تبصره (۲) به ماده فوق الحق گردید:</p> <p>تبصره ۱ آین نامه اجرائی این ماده توسط وزیر دادگستری با همکاری وزراء بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و تعاون، کار و رفاه اجتماعی تهیه می شود و به تصویب رئیس قوه قضائیه می رسد.</p> <p>تبصره ۲ چنانچه جرایم مشمول این ماده مستلزم پرداخت دیه باشد، طبق مقررات مربوط اقدام</p>	<p>۳۷ در ماده (۲۰۲)، چون تکلیف موردي را که مجازات آن دیه است، مشخص نکرده ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.</p> <p>۳۸ تصویب آئین نامه قضائی توسط هیأت وزیران در تبصره ماده (۲۰۲) مغایر اصول ۱۵۶ و ۱۵۷ قانون اساسی شناخته شد.</p>	<p>۲۰۲ هرگاه بازپرس در جریان تحقیقات احتمال دهد متهم هنگام ارتکاب جرم مجنون بوده است، تحقیقات لازم را از نزدیکان او و سایر مطلعان به عمل می آورد، نظریه پژوهشی قانونی را تحصیل می کند و با احراز جنون، پرونده را با صدور قرار موقوفی تعقیب نزد دادستان می فرستد. در صورت موافقت دادستان با نظر بازپرس، چنانچه جنون استمرار داشته باشد شخص مجنون بنابر ضرورت، حسب دستور دادستان به مراکز مخصوص نگهداری و درمان سازمان بهزیستی و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی منتقل می شود. مراکز مذکور مکلف به پذیرش می باشند و در صورت امتناع از اجرای دستور دادستان، به مجازات امتناع از دستور مقام قضائی مطابق قانون مجازات اسلامی محکوم می شوند.</p>

اصلاحیه مجلس (۱۳۹۲/۰۴/۲۲)	نظر شورا (۱۳۹۱/۰۷/۲۳)	اصلاحیه مجلس (۱۳۹۱/۰۳/۰۶)	نظر شورا (۱۳۹۰/۱۲/۲۳)	متن مصوبه (۱۳۹۰/۱۲/۰۳)
		می‌شود.		تبصره_ آیننامه اجرائی این ماده توسط وزیر دادگستری با همکاری وزراء بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و تعاون، کار و رفاه اجتماعی تهیه و پس از تأیید رئیس قوه قضائیه به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.
***	***	در ماده(۲۰۴) عبارت « <u>ضروري تشخيص دهد</u> » جایگزین عبارت « <u>لازم بداند</u> » گردید.	_ در تبصره (۱) ماده (۲۰۴)، اشکال ذیل ماده (۱۲۷) جاری است.	ماده ۲۰۴ _ بازپرس به تشخیص خود یا با معرفی شاکی یا به تقاضای متهم و یا حسب اعلام مقامات ذی‌ربط، شخصی که حضور یا تحقیق از وی را برای روشن شدن موضوع <u>لازم بداند</u> ، برابر مقررات احضار می‌کند. تبصره ۱_ در صورتی که شاهد یا مطلع برای عدم حضور خود عنزه موجهی نداشته باشد جلب می‌شود. اما در صورتی که عنزه موجهی داشته باشد و بازپرس آن عنزه را ببذرد، مجددًا احضار و در صورت عدم حضور جلب می‌شود. تبصره ۲_ در صورتی که دلیل پرونده منحصر به شهادت شهود و مطلعان نباشد، تحقیق از آنان می‌تواند به صورت الکترونیکی و با رعایت مقررات فصل دوم از بخش هشتم این قانون راجع به دادرسی الکترونیکی به عمل آید.
***	***	در ماده(۲۱۱) عبارت « <u>یا از اداء سوگند امتناع کند</u> » حذف گردید.	_ در ماده (۲۱۱)، چنانچه شاهد واجد شرایط شرعی شهادت باشد، در صورت عدم اداء سوگند نیز، شهادت وی معتبر است.	ماده ۲۱۱ _ بازپرس می‌تواند در صورتی که شاهد یا مطلع واجد شرایط شهادت نباشد <u>یا از اداء سوگند امتناع کند</u> بدون یادکردن سوگند، اظهارات او را برای اطلاع بیشتر استماع کند.
***	***	در تبصره(۱) ماده(۲۱۴) عبارت « <u>پس از تأیید رئیس قوه قضائیه به تصویب هیأت وزیران</u> می‌رسد» حذف و عبارت «به تصویب رئیس قوه	_ تصویب آیننامه قضائی توسط هیأت وزیران در تبصره (۱) ماده (۲۱۴)، مغایر اصول ۱۵۶ و ۱۵۷ قانون اساسی شناخته	ماده ۲۱۴ _ هرگاه بیم خطر جانی یا حیثیتی و یا ضرر مالی برای شاهد یا مطلع و یا خانواده آنان وجود داشته باشد، اما استماع اظهارات آنان ضروری باشد، بازپرس به منظور حمایت از شاهد یا مطلع و با ذکر علت در پرونده، تدبیر زیر را اتخاذ می‌کند:

اصلاحیه مجلس (۱۳۹۲/۰۴/۲۲)	نظر شورا (۱۳۹۱/۰۷/۲۳)	اصلاحیه مجلس (۱۳۹۱/۰۳/۰۶)	نظر شورا (۱۳۹۰/۱۲/۲۳)	متن مصوبه (۱۳۹۰/۱۲/۰۳)
		<u>قضائیه می‌رسد» جایگزین آن گردید.</u>	شد.	الف_ ... تبصره ۱_ در صورت شناسایی شاهد یا مطلع حسب مورد توسط متهم یا متهمان یا شاکی و یا وجود قرائن یا شواهد، مبنی بر احتمال شناسایی وجود بیم خطر برای آنان، بازپرس به درخواست شاهد یا مطلع، تدبیر لازم را از قبیل آموزش برای حفاظت از سلامت جسمی و روحی یا تغییر مکان آنان اتخاذ می‌کند. ترتیبات این امر به موجب آیین نامه‌ای است که ظرف شش ماه از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون توسط وزارت دادگستری تهیه می‌شود و پس از تأیید رئیس قوه قضائیه به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.
***	***	_ در سطر پنجم ماده(۲۴۱) عبارت <u>به طور فوری و حداقل</u> قبل از عبارت <u>ظرف پنج روز</u> اضافه گردید.	_ در ماده (۲۴۱) قيد «فوراً و حداقل پنج روز» جایگزین «ظرف پنج روز» گردد و الا اشکال دارد.	ماده ۲۴۱_ هرگاه علت بازداشت مرتفع شود و موجب دیگری برای ادامه آن نباشد، بازپرس با موافقت دادستان فوری از متهم رفع بازداشت می‌کند. در صورت مخالفت دادستان با تصمیم بازپرس، حل اختلاف با دادگاه صالح است. اگر متهم نیز موجبات بازداشت را مرتفع بداند، می‌تواند فک قرار بازداشت یا تبدیل آن را از بازپرس تقاضا کند. بازپرس <u>ظرف پنج روز</u> به طور مستدل راجع به درخواست متهم اظهار نظر می‌کند. در صورت رد درخواست، مراتب در پرونده ثبت و قرار رد به متهم ابلاغ می‌شود و متهم می‌تواند ظرف ده روز به آن اعتراض کند. متهم در هر ماه فقط یکبار می‌تواند این درخواست را مطرح کند.
***	***	_ در ماده (۲۵۲) عبارت «پس از تأیید رئیس قوه قضائیه به تصویب هیأت وزیران می‌رسد». حذف و عبارت «به تصویب رئیس قوه قضائیه می‌رسد»	_ در ماده (۲۵۲) تصویب آیین نامه قضائی توسط هیأت وزیران، مغایر اصول ۱۵۶ و ۱۵۷ قانون اساسی شناخته شد.	ماده ۲۵۲_ شیوه اجرای قرارهای نظارت و بندهای (ج) و (ج) ماده (۲۱۷) این قانون، به موجب آیین نامه‌ای است که ظرف شش ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون توسط وزراء دادگستری و

متن مصوبه (۱۳۹۰/۱۲/۰۳)	نظر شورا (۱۳۹۰/۱۲/۲۳)	اصلاحیه مجلس (۱۳۹۱/۰۳/۰۶)	نظر شورا (۱۳۹۱/۰۷/۲۳)	اصلاحیه مجلس (۱۳۹۲/۰۴/۲۲)
کشور تهیه می شود و پس از تأیید رئیس قوه قضائیه به تصویب هیأت وزیران می رسد.		جایگزین آن گردید.		
ماده ۲۵۵ اشخاصی که در جریان تحقیقات مقدماتی و دادرسی به هر علت بازداشت می شوند و از سوی مراجع قضائی، حکم برائت با قرار منع تعقیب در مورد آنان صادر شود، می توانند خسارت ایام بازداشت را از دولت مطالبه کنند.	***	***	***	در ماده (۲۵۵) قبل از عبارت «خسارت ایام بازداشت» عبارت «بارعاایت ماده (۱۴) این قانون» اضافه شد.
ماده ۲۵۷ شخص بازداشت شده باید ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ رأی قطعی حاکی از بیگناهی خود، درخواست جبران خسارت را به کمیسیون استانی، متشکل از سه نفر از قضات دادگاه تجدیدنظر استان به انتخاب رئیس قوه قضائیه تقدیم کند. کمیسیون در صورت احراز شرایط مقرر در این قانون، حکم به پرداخت خسارت صادر می کند. در صورت رد درخواست، این شخص می تواند ظرف بیست روز از تاریخ ابلاغ، اعتراض خود را به کمیسیون موضوع ماده (۲۵۸) این قانون اعلام کند.	***	***	***	ماده (۲۵۷) ماده ۲۵۷ با ماده ۳۰ تذکر ۷ تذکر ۷ ماده ۲۵۷ ماده ۳۰ با ماده ۳۰) قانون نظارت بر رفتار قضات «عام» است زیرا تمام خسارت‌های مادی و معنوی ناشی از اشتباه قضی را شامل می شود و این ماده «خاص» است زیرا تنها ناظر به مطالبه خسارت ناشی از بازداشت غیرقانونی است.
ماده ۲۶۱ شیوه رسیدگی و اجرای آراء کمیسیونهای موضوع موارد (۲۵۷) و (۲۵۸) این قانون، به موجب آیننامه ای است که ظرف سه ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون توسط وزیر دادگستری تهیه می شود و پس از تأیید رئیس قوه قضائیه به تصویب هیأت وزیران می رسد.	***	در ماده (۲۶۱) عبارت «پس از تأیید رئیس قوه قضائیه به تصویب هیأت وزیران، مغایر اصول ۱۵۷ و ۱۵۶ قانون اساسی شناخته شد.	در ماده (۲۶۱)، تصویب آیننامه قضائی توسط هیأت وزیران، مغایر اصول ۱۵۷ و ۱۵۶ قانون اساسی شناخته شد.	در ماده (۲۶۱) عبارت «جلب به بازپرسی» به عبارت «جلب به دادرسی» تغییر یافت.
ماده ۲۶۵ بازپرس در صورت جرم بودن عمل ارتکابی و وجود ادله کافی برای انتساب جرم به متهم، قرار جلب به بازپرسی و در صورت جرم نبودن عمل ارتکابی و یا فقدان ادله کافی برای انتساب جرم به متهم، قرار منع تعقیب صادر و	***	تذکر ۸ در ماده ۲۶۵، با توجه به ماده ۲۶۷، ظاهرآ منظور از «جلب به بازپرسی»، «جلب به دادرسی» است.	تذکر ۸ در ماده ۲۶۵، با توجه به ماده ۲۶۷، ظاهرآ منظور از «جلب به بازپرسی»، «جلب به دادرسی» است.	در ماده (۲۶۵) عبارت «جلب به بازپرسی»

متن مصوبه (۱۳۹۰/۱۲/۰۳)	نظر شورا (۱۳۹۰/۱۲/۲۳)	اصلاحیه مجلس (۱۳۹۱/۰۳/۰۶)	نظر شورا (۱۳۹۱/۰۷/۲۳)	اصلاحیه مجلس (۱۳۹۲/۰۴/۲۲)
پرونده را فوری نزد دادستان ارسال می‌کند. دادستان باید ظرف سه روز از تاریخ وصول، پرونده تحقیقات را ملاحظه و نظر خود را به طور کتبی اعلام کند و پرونده را نزد بازپرس برگرداند. چنانچه مورد از موارد موقوفی تعقیب باشد، قرار موقوفی تعقیب صادر می‌شود.	ماده ۲۶۷ در صورت موافقت دادستان با قرار بازپرس، در خصوص عدم صلاحیت، پرونده به مرجع صالح ارسال می‌شود و در موارد موقوفی یا منع تعقیب، بازپرس مراتب را به طرفین ابلاغ می‌کند. در این صورت، قرار تأمین و قرار نظارت قضائی ملغی می‌گردد و چنانچه متهم بازداشت باشد، بالاصله آزاد می‌شود. قاضی مربوط مکلف است از قرار تأمین مأمور شود. رفع اثر نماید.			
ماده ۲۸۶ علاوه بر موارد مذکور در ماده (۲۰۳) این قانون، در جرائم تعزیری درجه پنج و شش نیز، تشکیل پرونده شخصیت در مورد اطفال و نوجوانان توسط دادسرا یا دادگاه اطفال و نوجوانان الزامی است.	***	در ماده (۲۸۶) عبارت «ماده (۲۰۳) به عبارت «ماده (۲۰۲)» اصلاح گردید.	***	***
ماده ۲۹۷ دادگاه انقلاب در جرائم موجب مجازات مندرج در بنددهای «الف» و «ب» ماده (۳۰۲) این قانون با حضور رئیس یا دادرس علی البدل و چهار عضو مستشار و در جرائم موجب مجازات مندرج در بند «پ» و «ت» آن ماده با حضور رئیس یا دادرس علی البدل و دو عضو مستشار و در سایر موارد دارای صلاحیت با حضور رئیس یا دادرس علی البدل در مرکز هر استان تشکیل می‌شود و تشکیل آن در سایر حوزه‌های قضائی به تقاضای رئیس دادگستری استان و موافق رئیس قوه قضائیه است. تبصره مقررات دادرسی دادگاه کیفری یک به	۴۵	در سطر آخر ماده (۲۹۷) عبارت «به تقاضای رئیس دادگستری استان» در ماده (۲۹۷) از حیث ایجاد محدودیت برای رئیس قوه قضائیه، مغایر بند یک اصل ۱۵۸ قانون اساسی شناخته شد.	در سطر آخر ماده (۲۹۷) عبارت «به تقاضای رئیس دادگستری استان و موافقت» حذف و عبارت «به تشخیص» جایگزین آن گردید. در تبصره ماده (۲۹۷) عبارت «در فصل چهارم از بخش سوم» حذف و کلمه «در» جایگزین آن گردید.	***

اصلاحیه مجلس (۱۳۹۲/۰۴/۲۲)	نظر شورا (۱۳۹۱/۰۷/۲۳)	اصلاحیه مجلس (۱۳۹۱/۰۳/۰۶)	نظر شورا (۱۳۹۰/۱۲/۲۳)	متن مصوبه (۱۳۹۰/۱۲/۰۳)
				شرح مندرج در فصل چهارم از بخش سوم این قانون در دادگاه انقلاب، در مواردی که با تعدد قضی رسیدگی می‌کند جاری است.
***	***	<p>_ در سطر اول ماده(۲۹۹) عبارت پیشنهاد رئیس کل دادگستری استان و تصویب حذف و عبارت تشخیص جایگین آن گردید.</p> <p>_ در تبصره(۱) ماده(۲۹۹) عبارت پیشنهاد رئیس کل دادگستری استان و تصویب حذف و کلمه تشخیص جایگین آن گردید.</p> <p>_ در تبصره(۲) ماده(۲۹۹) عبارت پیشنهاد رئیس کل دادگستری استان و تصویب حذف و کلمه تشخیص جایگین آن گردید.</p>	<p>۴۶ _ در ماده(۲۹۹) و تبصره‌های آن نیز عبارت «به پیشنهاد رئیس کل دادگستری استان»، از حیث ایجاد محدودیت برای رئیس قوه قضائیه، مغایر بند یک اصل قانون اساسی شناخته شد.</p> <p>۱۵۸ تبصره ۱ به پیشنهاد رئیس کل دادگستری استان و تصویب رئیس قوه قضائیه، تشکیل دادگاه عمومی بخش در شهرستانهای جدید که به لحاظ قلت میزان دعاوی حقوقی و کیفری، ضرورتی به تشکیل دادگستری نباشد بلامانع است.</p> <p>تبصره ۲ به پیشنهاد رئیس کل دادگستری استان و تصویب رئیس قوه قضائیه، در حوزه قضائی بخشایی که به لحاظ کثرت میزان دعاوی حقوقی و کیفری، ضرورت ایجاب می‌کند، تشکیل دادگستری با همان صلاحیت و تشکیلات دادگستری شهرستان بلامانع است.</p>	<p>۲۹۹ _ در صورت ضرورت به پیشنهاد رئیس کل دادگستری استان و تصویب رئیس قوه قضائیه در حوزه بخش، دادگاه عمومی بخش تشکیل می‌شود. این دادگاه به تمامی جرائم به جز جرائم موضوع ماده (۳۰۲) این قانون رسیدگی می‌کند.</p>
در ماده(۳۰۵) بعد از کلمه « <u>مطبوعاتی</u> » عبارت «با رعایت ماده(۳۵۲) این قانون» اضافه شد.	۲ _ اطلاق ماده ۳۰۵ در مواردی که علنی بودن دادگاه منافی عفت عمومی یا نظم عمومی باشد، خلاف موازین شرع شناخته شد.	***	***	<p>۳۰۵ _ به جرائم سیاسی و <u>مطبوعاتی</u> به طور علنی در دادگاه کیفری یک مرکز استان محل وقوع جرم با حضور هیأت منصفه رسیدگی می‌شود.</p> <p>تبصره_ احکام و ترتیبات هیأت منصفه، مطابق قانون مطبوعات و آیین‌نامه اجرائی آن است.</p>
در ماده(۳۰۷) عبارت «دادگاه کیفری یک دو» به عبارت «دادگاههای کیفری» تغییر یافت.	تذکرہ_ در مواد ۳۰۷، ۳۰۸ و ۳۱۱، در خصوص جرایمی که داخل در صلاحیت دادگاه انقلاب هستند باید	***	***	<p>۳۰۷ _ رسیدگی به اتهامات رؤسای قوای سه‌گانه و معاونان و مشاوران آنان، رئیس و اعضاء مجمع تشخیص مصلحت نظام، اعضا شورای نگهبان، نمایندگان مجلس شورای اسلامی و خبرگان رهبری، وزیران و معاونان</p>

متن مصوبه (۱۳۹۰/۱۲/۰۳)	نظر شورا (۱۳۹۰/۱۲/۲۳)	اصلاحیه مجلس (۱۳۹۱/۰۳/۰۶)	نظر شورا (۱۳۹۱/۰۷/۲۳)	اصلاحیه مجلس (۱۳۹۲/۰۴/۲۲)
وزیران، دارندگان پایه قضائی، رئیس و دادستان دیوان محاسبات، سفیران، استانداران، فرمانداران مراکز استان و جرائم عمومی افسران نظامی و انتظامی از درجه سرتیپ و بالاتر و یا دارای درجه سرتیپ دومی شاغل در محلهای سرلشکری و یا فرماندهی تیپ مستقل، حسب مورد، در <u>صلاحیت دادگاه کیفری یک و دو</u> تهران است، مگر آن که رسیدگی به این جرائم به موجب قوانین خاص در صلاحیت مراجع دیگری باشد.	تبصره ۱_ شمول این ماده بر دارندگان پایه قضائی و افسران نظامی و انتظامی در صورتی است که حسب مورد، در قوه قضائیه یا نیروهای مسلح انجام وظیفه کنند.	تبصره ۲_ رسیدگی به اتهامات افسران نظامی و انتظامی موضوع این ماده که در صلاحیت سازمان قضائی نیروهای مسلح میباشد، حسب مورد در صلاحیت دادگاه نظامی یک یا دو تهران است.	ماده ۳۰۸_ رسیدگی به اتهامات مشاوران وزیران، بالاترین مقام سازمانها، شرکتها و مؤسسه‌های دولتی و نهادها و مؤسسه‌های عمومی غیردولتی، مدیران کل، فرمانداران، مدیران مؤسسه‌ها، سازمانها، ادارات دولتی و نهادها و مؤسسه‌های عمومی غیردولتی استانها و شهرستانها، رؤسای دانشگاهها و مراکز آموزش عالی، شهرداران مراکز شهرستانها و بخشداران، حسب مورد، در <u>صلاحیت دادگاه کیفری یک و دو</u> مرکز استان محل وقوع جرم است، مگر آن که رسیدگی به این اتهامات به موجب قوانین خاص در صلاحیت مراجع دیگری باشد.	در ماده(۳۰۸) عبارت «دادگاه کیفری یک یا دو» به عبارت «دادگاه‌های کیفری» تغییر یافت.
تبصره ۳۱۱_ هرگاه دو یا چند نفر متهم به مشارکت یا معاونت در ارتکاب جرم باشند و یکی از آنان جزء مقامات مذکور در مواد (۳۰۷) و (۳۰۸) این قانون باشد، به اتهام همه آنان، حسب مورد، در <u>دادگاه کیفری یک و دو تهران</u> و یا مراکز استان رسیدگی میشود و چنانچه افراد مذکور در مواد (۳۰۷) و (۳۰۸) این قانون در ارتکاب یک جرم	ماده ۳۱۱_ عبارت «دادگاه کیفری یک یا دو» به عبارت «دادگاه‌های کیفری» تغییر یافت و عبارت «دادگاه تهران» به عبارت «دادگاه کیفری تهران» اصلاح شد.			در ماده(۳۱۱) عبارت «دادگاه کیفری یک یا دو» به عبارت «دادگاه‌های کیفری» تغییر یافت و عبارت «دادگاه تهران» به عبارت «دادگاه کیفری تهران» اصلاح شد.

اصلاحیه مجلس (۱۳۹۲/۰۴/۲۲)	نظر شورا (۱۳۹۱/۰۷/۲۳)	اصلاحیه مجلس (۱۳۹۱/۰۳/۰۶)	نظر شورا (۱۳۹۰/۱۲/۲۳)	متن مصوبه (۱۳۹۰/۱۲/۰۳)
				مشارکت یا معاونت نمایند به اتهام افراد مذکور در ماده (۳۰۸) نیز حسب مورد در <u>دادگاه تهران رسیدگی</u> می‌شود.
ماده ۳۱۴ در سطر آخر ماده (۳۱۴) بعد از کلمه «دادگاه» کلمه «انقلاب»، «الحاق شد.	****	****	****	ماده ۳۱۴ هر کس متهم به ارتکاب جرائم متعدد باشد که رسیدگی به بعضی از آنها در صلاحیت دادگاه کیفری یک و دو و بعضی دیگر در صلاحیت دادگاه انقلاب یا نظامی باشد، متهم ابتدا در دادگاهی که صلاحیت رسیدگی به مهمترین اتهام را دارد، محاکمه می‌شود و پس از آن برای رسیدگی به اتهام دیگر به دادگاه مربوط اعزام می‌شود. در صورتیکه اتهامات از حیث مجازات مساوی باشد، متهم حسب مورد، به ترتیب در <u>دادگاه نظامی، کیفری یک یا کیفری دو محاکمه می‌شود.</u>
****	****	_ در سطر آخر ماده (۳۲۰)، همانند ماده (۱۲۷)، عبارت «به دستور دادگاه» عبارت اطلاق الزام به حضور نسبت به مواردی که حضور ضرورت ندارد، خلاف موازین شرع اضافه گردید.	_ در ماده (۳۲۰)، همانند ماده (۱۲۷) است.	ماده ۳۲۰ شاهد یا مطلع برای حضور در دادگاه احضار می‌شود. چنانچه شاهد یا مطلع بدون عذر موجه در جلسه دادگاه حاضر نشود و کشف حقیقت و احراق حق، متوقف بر شهادت شاهد یا کسب اطلاع از مطلع باشد و یا جرم با امنیت و نظم عمومی مرتبط باشد، به دستور دادگاه جلب می‌شود.
در سطر اول ماده (۳۴۰) کلمه «شش»، حذف شد.	****	****	****	ماده ۳۴۰ جرائم تعزیری درجه <u>شش</u> ، هفت و هشت، به طور مستقیم در دادگاه مطرح می‌شود. در این مورد و سایر مواردی که پرونده به طور مستقیم در دادگاه مطرح می‌شود، دادگاه پس از انجام تحقیقات به ترتیب زیر اقدام می‌کند: الف_ چنانچه دادگاه خود را صالح به رسیدگی نداند، قرار عدم صلاحیت صادر می‌کند و اگر مورد را از موارد منع یا موقوفی تعقیب بداند، حسب مورد، اتخاذ تصمیم می‌کند. ب_ در غیر موارد مذکور در بند (الف)، چنانچه اصحاب دعوای حاضر باشند و درخواست مهلت نکنند، دادگاه با تشکیل جلسه رسمی، مبادرت به رسیدگی می‌کند. در صورتی که اصحاب دعوای حاضر نباشند با برای تدارک

اصلاحیه مجلس (۱۳۹۲/۰۴/۲۲)	نظر شورا (۱۳۹۱/۰۷/۲۳)	اصلاحیه مجلس (۱۳۹۱/۰۳/۰۶)	نظر شورا (۱۳۹۰/۱۲/۲۳)	متن مصوبه (۱۳۹۰/۱۲/۰۳)
				دفاع یا تقدیم دادخواست ضرر و زیان، درخواست مهلت کنند، دادگاه باأخذ تأمین مناسب از متهم، وقت رسیدگی را تعیین و مراتب را به اصحاب دعوی و سایر اشخاصی که باید در دادگاه حاضر شوند، ابلاغ می‌کند.
باتوجه به اصلاح ماده(۱۹۳)، ماده(۳۵۸)	****	****	۴۸ ماده (۳۵۸)، مبنیاً بر اشکال ماده (۱۹۳) باید اصلاح گردد.	ماده ۳۵۸ دادگاه پس از تشکیل جلسه و اعلام رسیت آن، ابتداء درمورد شخص متهم به شرح مواد (۱۹۳) و (۱۹۴) این قانون اقدام و سپس به دیگر اشخاصی که در دادرسی شرکت دارند، اخطار می‌نماید در موقع محاکمه برخلاف حقیقت، وجودان، قوانین، ادب و نزakت سخن نگویند، آنگاه رسیدگی را شروع می‌کند.
****	****	ماده(۳۶۷) به شرح ذیل اصلاح گردید: ماده ۳۶۷ دادگاه برای شاکی، مدعی خصوصی، خصوصی، متهم و شاهدی که قادر به سخن گفتن به زبان فارسی نیست، مترجم مورد وثوق از بین مترجمان رسمی و در صورت عدم دسترسی به او، مترجم مورد وثوق تعیین می‌کند. مترجم مورد وثوق باید سوگند یاد کند که راستگویی و امانداری را رعایت کند.	۴۹ ماده (۳۶۷)، باید به این مضمون اصلاح شود: «مترجم باید مورد وثوق قضایی و در صورت امکان رسمی هم باشد چنانچه فرد مورد وثوق قسم نخورد و باز هم مورد وثوق باشد، ترجمه وی قبول می‌شود.» همچنین باید ماده (۲۰۰) هم به این نحو اصلاح گردد.	ماده ۳۶۷ دادگاه برای شاکی، مدعی خصوصی، متهم و شاهدی که قادر به سخن گفتن به زبان فارسی نیست، مترجم رسمی و در صورت عدم دسترسی به او، مترجم مورد وثوق تعیین می‌کند. مترجم مورد وثوق باید سوگند یاد کند که راستگویی و امانداری را رعایت کند.
****	****	یک تبصره به شرح ذیل به ماده (۳۷۰) الحق گردید: تبصره_ چنانچه جرایم مشمول این ماده مستلزم پرداخت دیه باشد، طبق مقررات مربوط اقدام می‌شود.	۵۰ ماده (۳۷۰)، همان ابهام ماده (۲۰۲) را دارد.	ماده ۳۷۰ چنانچه دادگاه در جریان رسیدگی، احتمال دهد متهم حین ارتکاب جرم مجنون بوده است، تحقیقات لازم را از نزدیکان او و سایر مطلعان به عمل می‌آورد، نظریه پزشکی قانونی را تحصیل می‌کند و با احراز جنون، نسبت به اصل اتهام به صدور قرار

اصلاحیه مجلس (۱۳۹۲/۰۴/۲۲)	نظر شورا (۱۳۹۱/۰۷/۲۳)	اصلاحیه مجلس (۱۳۹۱/۰۳/۰۶)	نظر شورا (۱۳۹۰/۱۲/۲۳)	متن مصوبه (۱۳۹۰/۱۲/۰۳)
				موقوفی تعقیب مبادرت می‌کند و با رعایت اقدامات تأمینی برای متهم تصمیم می‌گیرد.
<p>ماده(۳۸۰) به شرح زیر اصلاح شد:</p> <p>ماده <u>۳۸۰</u> دادنامه به طرفین، وکیل آنان و دادستان ابلاغ می‌شود و در صورتی که رأی دادگاه حضوری به طرفین ابلاغ نشود، دادن نسخه‌ای از رأی یا تصویر مصدق آن به طرفین الزامي است. در این صورت، ابلاغ مجدد ضرورت ندارد.</p> <p>تبصره <u>۱</u> مدیر دفتر دادگاه مکلف است حداکثر ظرف سه روز پس از امضاء دادنامه، آن را برای ابلاغ ارسال نماید.</p> <p>تبصره <u>۲</u> در جرایم منافي عفت، چنانچه دادنامه حاوی مطالبی باشد که اطلاع شاکی از آن حرام است و همچنین در جرایم علیه امنیت داخلی و خارجی کشور، ابلاغ دادنامه حضوری بوده و ذی نفع می‌تواند از مفاد کامل رأی اطلاع یافته و از آن استنساخ نماید.</p>	***	<p>ماده(۳۸۰) به شرح ذیل اصلاح گردید:</p> <p>ماده <u>۳۸۰</u> ابلاغ دادنامه به طرفین، وکیل آنان و دادستان تابع مقررات آیین دادرسی مدنی است.</p>	<p>۵۱ در ماده (۳۸۰)، علاوه بر ایراد شورا در خصوص ماده (۱۰۰)، مبنی بر اینکه «در خصوص اسناد و مطالب و مدارکی که اطلاع شاکی از آنها حرام است، خلاف موازین شرع است همچنین شاکی باید از انتشار مطالب و مدارکی که شرعاً یا قانوناً ممنوع است امتناع کند مگر در مقام احراق حق خود در مراجع صالحه.» در مواردی که محظورات امنیتی وجود دارد، دادن رونوشت مصدق اشکال دارد. البته در این خصوص ذی نفع باید از مفاد کامل رأی مطلع و خودش می‌تواند از آن استنساخ نماید.</p>	<p>۳۸۰ دادنامه به طرفین، وکیل آنان و دادستان ابلاغ می‌شود و در صورتی که رأی دادگاه حضوری به طرفین ابلاغ شود، دادن نسخه‌ای از رأی یا تصویر مصدق آن به طرفین الزامي است. در این صورت، ابلاغ مجدد ضرورت ندارد.</p>
باتوجه به اصلاح ماده(۱۹۳)، ماده(۳۹۶) عیناً ابقاء شد.	***	***	<p>۵۲ ماده (۳۹۶)، مبنیاً بر اشکال ماده (۱۹۳) باید اصلاح گردید.</p>	<p>۳۹۶ رئیس دادگاه پس از تشکیل جلسه و اعلام رسمیت آن، ابتدا در مورد متهم به شرح مواد (۱۹۳) و (۱۹۴) این قانون اقدام و سپس به وی اخطار می‌کند در موقع محکمه مواظب گفتار خود باشد و پس از آن به دیگر اشخاصی که در محکمه شرکت دارند نیز اخطار می‌کند مطلبی برخلاف حقیقت، وجدان، قوانین، ادب و نزاکت اظهار نکنند.</p>

اصلاحیه مجلس (۱۳۹۲/۰۴/۲۲)	نظر شورا (۱۳۹۱/۰۷/۲۳)	اصلاحیه مجلس (۱۳۹۱/۰۳/۰۶)	نظر شورا (۱۳۹۰/۱۲/۲۳)	متن مصوبه (۱۳۹۰/۱۲/۰۳)
				پس از آن دادستان یا نماینده او کیفرخواست و منشی دادگاه، دادخواست مدعی خصوصی را قرائت می‌کند. سپس رئیس دادگاه موضوع اتهام و تمام ادله آن را به متهم تفهیم و شروع به رسیدگی می‌نماید.
****	****	در ماده (۴۱۴) بعد از عبارت « <u>مصلحت طفل</u> » عبارت « <u>موضوع تبصره(۱) ماده(۳۰۴) این قانون</u> » اضافه گردید.	۵۳ اطلاق ماده (۴۱۴) در خصوص حضوری محسوب نمودن رأی دادگاه، در صورتی بالغ شرعی در تمام دادرسی حضور نداشته باشد، اشکال دارد.	۴۱۴ _ هرگاه <u>مصلحت طفل</u> اقتضاء کند، ممکن است تمام یا قسمتی از دادرسی در غیاب او به عمل آید. رأی دادگاه در هرسورت حضوری محسوب می‌شود.
در بند (الف) ماده (۴۵۵) عبارت « <u>صادر شود</u> » به عبارت « <u>صادر شده باشد</u> » اصلاح شد.	تذکر ۱۱ _ در بند (الف) ماده ۴۵۵ واژه «شود» به «شده باشد» تبدیل شود.	****	****	۴۵۵ ... الف _ هرگاه رأی مورد تجدیدنظرخواهی مطابق ادله موجود در پرونده و طبق قانون صادر <u>شود</u> ، رأی را تأیید و پرونده را به دادگاه صادرکننده رأی اعاده می‌کند.
از انتهای ماده (۴۶۲) عبارت «و تبصره آن» حذف شد.	****	****	****	۴۶۲ _ دیوان عالی کشور در تهران مستقر است و شعب آن از رئیس و دو مستشار تشکیل می‌شود و مرجع فرجامخواهی در جرائم موضوع ماده (۴۲۸) این قانون و تبصره آن است.
در بند(پ) ماده(۴۷۴) عبارت « <u>مرجع قضائی دیگر</u> » به عبارت « <u>مرجع قضائی</u> » اصلاح شد.	تذکر ۱۲ _ در بند (پ) ماده ۴۷۴ واژه « <u>دیگر</u> » در عبارت « <u>مرجع قضائی</u> » قضائی دیگر» حذف گردد.	****	****	۴۷۴ ... پ _ شخصی به علت انتساب جرمی محکوم شود و فرد دیگری نیز به موجب حکمی از <u>مرجع قضائی</u> دیگر به علت انتساب همان جرم محکوم شده باشد، به طوری که از تعارض و تضاد مفاد دو حکم، بی‌گناهی یکی از آنان احراز گردد.
صدر ماده (۴۷۷) اصلاح و دو تبصره به عنوان تبصره‌های (۱) و (۲) به آن الحاق و تبصره (۱) با اصلاح به عنوان تبصره (۳) منظور و تبصره (۲) این ماده	_ ماده ۴۷۷ و تبصره‌های آن که حق قبول اعاده دادرسی و نقض حکم قطعی را به رئیس قوه قضائیه می‌دهد خلاف قانون	_ در تبصره (۱) ماده (۴۷۷) عبارت « <u>مفاد این ماده فقط برای یکبار</u> »	_ ماده (۴۷۷)، در خصوص تشخیص خلاف بین شرع، در صورتی موجب پذیرش اعاده دادرسی می‌شود که رئیس قوه قضائیه شخصاً با مطالعه پرونده و	۴۷۷ _ در صورتی که رئیس قوه قضائیه رأی قطعی صادره از هریک از مراجع قضائی اعم از حقوقی یا کیفری را خلاف بین شرع تشخیص دهد، با قبول اعاده دادرسی، پرونده را برای رسیدگی به

متن مصوبه (۱۳۹۰/۱۲/۰۳)	نظر شورا (۱۳۹۰/۱۲/۲۳)	اصلاحیه مجلس (۱۳۹۱/۰۳/۰۶)	نظر شورا (۱۳۹۱/۰۷/۲۳)	اصلاحیه مجلس (۱۳۹۲/۰۴/۲۲)
دادگاه هم عرض دادگاه صادرکننده حکم قطعی، ارجاع می‌دهد.	لها	لها	لها	لها
تبصره ۱_ در صورتی که رئیس قوه قضائیه رأی قطعی صادره از هریک از ماده ۴۷۷ در صورتی که رئیس قوه قضائیه می‌شود	لها	لها	لها	لها
تبصره ۲_ مراد از خلاف بین فقهاء ملاک صادره با مسلح و یا رئیس کل دادگستری استان در انجام وظایف قانونی خود، رأی قطعی اعم از حقوقی یا کیفری را خلاف بین شرع تشخیص دهنده، می‌توانند با ذکر مستندات از رئیس قوه قضائیه درخواست تجویز اعاده دادرسی نمایند. مفاد این ماده فقط برای یکبار قابل اعمال است.	لها	لها	لها	لها
تبصره ۳_ آراء قطعی مراجع قضائی (اعم از حقوقی و کیفری) شامل احکام و قرارهای دیوان عالی کشور، سازمان قضائی نیروهای مسلح، دادگاههای تجدیدنظر و عمومی و انقلاب، دادسراهای و شوراهای حل اختلاف می‌باشند.	لها	لها	لها	لها

اصلاحیه مجلس (۱۳۹۲/۰۴/۲۲)	نظر شورا (۱۳۹۱/۰۷/۲۳)	اصلاحیه مجلس (۱۳۹۱/۰۳/۰۶)	نظر شورا (۱۳۹۰/۱۲/۲۳)	متن مصوبه (۱۳۹۰/۱۲/۰۳)
سازمان قضائی نیروهای مسلح و یا رئیس کل دادگستری در انجام وظایف قانونی خود، رأی قطعی اعم از حقوقی یا کیفری را خلاف بین شرع تشخیص دهنده، می‌توانند با ذکر مستندات از رئیس قوه قضائیه درخواست تجویز اعاده دادرسی نمایند. مفاد این تبصره فقط برای یک بار قابل اعمال است؛ مگر اینکه خلاف شرع آن به جهت دیگری باشد.				
***	***	در سطر اول ماده(۴۷۸) بعد از عبارت <u>دادرسی باشد</u> عبارت « <u>یا طبق ماده(۴۷۷) اعاده دادرسی پذیرفته شده باشد</u> » اضافه گردید.	۵۷_ در ماده (۴۷۸)، تکلیف اجرای حکم در مواردی که رئیس قوه قضائیه به لحاظ خلاف بین شرع بودن اعاده دادرسی را تجویز نماید، روشن نیست؛ باید این ابهام رفع گردد.	۴۷۸_ هرگاه رأی دیوان عالی کشور منبی بر تجویز اعاده دادرسی باشد، اجرای حکم تا صدور حکم مجدد به تعویق می‌افتد و چنانچه از متهم تأمین أخذ نشده و یا تأمین منتفی شده باشد یا متناسب نباشد، دادگاهی که پس از تجویز اعاده دادرسی به موضوع رسیدگی می‌کند، تأمین لازم را أخذ می‌نماید.
ماده(۴۸۱) به شرح زیر اصلاح شد: ماده ۴۸۱_ اگر جهت اعاده دادرسی، مغایرت دو صورتی که هر دو حکم صحیح نباشد، حکم قضیه روشن نیست. اعاده دادرسی، هر یک را که صحیح تشخیص دهد، تأیید و رأی دیگر را نقض می‌کند و چنانچه هر دو رأی را غیرصحیح تشخیص دهد، پس از نقض آنها وفق مقررات رسیدگی می‌کند.	تذکر ۱۳_ در ماده ۴۸۱، در ***		***	۴۸۱_ اگر جهت اعاده دادرسی، مغایرت دو حکم باشد، دادگاه پس از قبول اعاده دادرسی، هر کدام از دو رأی را که صحیح تشخیص دهد، تأیید و رأی دیگر را نقض می‌کند.
عبارت ذیل انتهای ماده(۴۸۲) الحق		به انتهای ماده(۴۸۲) عبارت « <u>مگر</u> قسمت اخیر ماده (۴۸۲)، از جهت	۵۸	۴۸۲_ نسبت به حکمی که پس از اعاده

اصلاحیه مجلس (۱۳۹۲/۰۴/۲۲)	نظر شورا (۱۳۹۱/۰۷/۲۳)	اصلاحیه مجلس (۱۳۹۱/۰۳/۰۶)	نظر شورا (۱۳۹۰/۱۲/۲۳)	متن مصوبه (۱۳۹۰/۱۲/۰۳)
<u>شد:</u> <u>و یا رأی جدید مجدداً همانند رأی قبلی</u> <u>مغایر با مسلمات فقهی صادر شده</u> <u>باشد.</u>	***	<u>این‌که اعاده دادرسی از مصاديق ماده(۴۷۷) بوده و مغایرت رأی صادره با مسلمات فقهی به جهات دیگری غیر از جهت قبلی باشد.</u> اضافه گردید.	اینکه چنانچه تشخیص رئیس قوه قضائیه نسبت به خلاف بین شرع بودن حکم بعدی، به علت مخالفت با مسلمات فقهی دیگری باشد، مبهم است؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.	دادرسی صادر می‌شود، دیگر اعاده دادرسی از همان جهت پذیرفته نمی‌شود.
***	***	<u>_ در تبصره(۲) ماده (۴۸۴)، تصویب آئین‌نامه قضائی توسط هیأت وزیران، مغایر اصول ۱۵۶ و ۱۵۷ قانون اساسی شناخته شد.</u> <u>«پس از تأیید رئیس قوه قضائیه به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.</u> <u>حذف و عبارت «به تصویب رئیس قوه قضائیه می‌رسد» جایگزین آن گردید.</u>	<u>۵۹</u> <u>_ در تبصره (۲) ماده (۴۸۴)، تصویب آئین‌نامه قضائی توسط هیأت وزیران، مغایر اصول ۱۵۶ و ۱۵۷ قانون اساسی شناخته شد.</u>	<u>ماده ۴۸۴</u> _ اجرای احکام کیفری بر عهده دادستان است و «معاونت اجرای احکام کیفری» تحت ریاست و نظارت وی در مناطقی که رئیس قوه قضائیه تشخیص می‌دهد، در دادسرای عمومی عهدهدار این وظیفه است. <u>تبصره ۱</u> ... <u>تبصره ۲</u> _ معاونت اجرای احکام کیفری یا واحدی از آن می‌تواند با تصویب رئیس قوه قضائیه در زندان‌ها و یا مؤسسات کیفری مستقر شود. شیوه استقرار و اجرای وظایف آن‌ها به موجب آئین‌نامه‌ای است که ظرف شش ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون توسط وزیر دادگستری با همکاری رئیس سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور تهیه می‌شود و <u>پس از تأیید رئیس قوه قضائیه به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.</u>
***	***	<u>_ در ماده(۴۸۵) عبارت «نحوه استخدام، چگونگی فعالیت، وظایف و اختیارات مددکاران اجتماعی و مأموران مراقبتی به موجب آئین نامه‌ای است که ظرف شش ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون توسط وزیر دادگستری با همکاری وزراء کشور و تعاون، کار و رفاه اجتماعی مددکاران باید ملحوظ نظر فرار گیرد.</u>	<u>۶۰</u> _ اطلاق ماده (۴۸۵) در خصوص نحوه استخدام، چگونگی فعالیت، وظایف و اختیارات مددکاران اجتماعی و مأموران مراقبتی از این حیث که جنبه تقنینی دارد، مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد. همچنین صلاحیت‌های اخلاقی و دینی در نحوه استخدام مددکاران باید ملحوظ نظر فرار گیرد.	<u>ماده ۴۸۵</u> _ معاونت اجرای احکام کیفری به تعداد لازم قاضی اجرای احکام کیفری، مددکار اجتماعی، مأمور اجراء و مأمور مراقبتی در اختیار دارد. نحوه استخدام، چگونگی فعالیت، وظایف و اختیارات مددکاران اجتماعی و مأموران مراقبتی به موجب آئین‌نامه‌ای است که ظرف شش ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون توسط وزیر دادگستری با همکاری وزراء کشور و تعاون، کار و رفاه اجتماعی تهیه می‌شود و <u>پس از تأیید رئیس قوه قضائیه به</u>

اصلاحیه مجلس (۱۳۹۲/۰۴/۲۲)	نظر شورا (۱۳۹۱/۰۷/۲۳)	اصلاحیه مجلس (۱۳۹۱/۰۳/۰۶)	نظر شورا (۱۳۹۰/۱۲/۲۳)	متن مصوبه (۱۳۹۰/۱۲/۰۳)
		اجتماعی تهیه می شود و پس از تأیید رئیس قوه قضائیه به تصویب هیأت وزیران می رسد.» حذف گردید.	علاوه بر این در خصوص قسمت اخیر ماده در مورد تصویب آئین نامه، پس از اصلاح صدر ماده اظهار نظر خواهد شد.	تصویب هیأت وزیران می رسد.
***	***	در انتهای تبصره (۱) ماده (۴۸۸)، تصویب آئین نامه قضائی توسط هیأت وزیران، مغایر اصول ۱۵۶ و ۱۵۷ قانون اساسی شناخته شد.	۶۱_ در تبصره (۱) ماده (۴۸۸)، تصویب عبارت «پس از تأیید رئیس قوه قضائیه به تصویب هیأت وزیران می رسد.» حذف و عبارت «به تصویب رئیس قوه قضائیه می رسد.» جایگزین آن گردید.	ماده ۴۸۸_ در هر معاونت اجرای احکام کیفری، واحد سجل کیفری و عفو و بخشودگی برای انجام وظایف زیر تشکیل می شود: الف_ ... تبصره ۱_ ترتیب ثبت و تنظیم این مشخصات، امکان دسترسی به این اطلاعات و چگونگی تشکیل و راه اندازی شبکه الکترونیکی سجل کیفری با رعایت مقررات فصل دوم از بخش هشتم این قانون راجع به دادرسی الکترونیکی و به موجب آئین نامه ای است که ظرف شش ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون توسط وزیر دادگستری با همکاری رئیس سازمان زندانها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور تهیه می شود و پس از تأیید رئیس قوه قضائیه به تصویب هیأت وزیران می رسد.
***	***	در ماده (۴۹۶) بعد از عبارت «در مقام اجرای رأی» عبارت «که مرتبط با اجرای آن است» اضافه گردید.	۶۲_ در قسمت اخیر ماده (۴۹۶) پس از عبارت «در مقام اجرای رأی» باید عبارت «در مواردی که مرتبط با اجرای رأی باشد» اضافه گردد.	ماده ۴۹۶_ تمام ضابطه دادگستری، نیروهای انتظامی و نظامی، مقامات و مستخدمان وزارت خانه ها، مؤسسات و شرکتهای دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی و سازمانها و نهادهایی که شمول قانون بر آنان مستلزم ذکر یا تصریح نام است، در حدود وظایف خود مکلفند دستور قاضی اجرای احکام کیفری را در مقام اجرای رأی رعایت کنند. متخلف از مقررات این ماده، علاوه بر تعقیب انتظامی و اداری، به مجازات مقرر قانونی نیز محکوم می شود.
***	***	در ماده (۴۹۷) بعد از عبارت «اجرای رأی» عبارت «با رعایت موافقین موافقین شرعی و قانونی شود و الا اشکال	۶۳_ ماده (۴۹۷) باید محدود به رعایت موافقین شرعی و قانونی شود و الا اشکال	ماده ۴۹۷_ رفع ابهام و اجمال از رأی با دادگاه صادر کننده آن است، اما رفع اشکالات مربوط به

اصلاحیه مجلس (۱۳۹۲/۰۴/۲۲)	نظر شورا (۱۳۹۱/۰۷/۲۳)	اصلاحیه مجلس (۱۳۹۱/۰۳/۰۶)	نظر شورا (۱۳۹۰/۱۲/۲۳)	متن مصوبه (۱۳۹۰/۱۲/۰۳)
		شرعی و قانونی،» اضافه گردید.	دارد.	اجرای رأی با قاضی اجرای احکام کیفری است که رأی زیر نظر او اجراء می‌شود.
***	***	***	لازم به ذکر است اشکالات عدیده و ابهامات دیگری بر این مصوبه وارد است که متعاقباً اعلام خواهد شد.	***
***	***	***	توضیحاً لایحه مذکور قبلًا به صورت غیررسمی به این شورا واصل گردیده که طی جلسات متعدد مورد بررسی قرار گرفت.	***
صدر بند(الف) ماده(۵۱۰) به شرح زیر اصلاح شد: <u>الف</u> در صورتی که احکام به صورت قطعی صادر یا به لحاظ عدم تجدیدنظر خواهی قطعی شده باشد، پرونده‌ها را به دادگاه صادر کننده آخرین حکم یا دادگاه بالاتر ارسال می‌کند تا پس از نقض تمام احکام، با رعایت مقررات مربوط به تعدد جرم، حکم واحد صادر شود.	تذکر ۱۴_ بند (الف) ماده ۵۱۰، نیازمند اصلاح عبارتی است.	***	...	ماده_۵۱۰ ... الف در صورتی که احکام از دادگاه کیفری به صورت قطعی صادر یا به لحاظ عدم تجدیدنظر خواهی قطعی شده باشد، پرونده‌ها را به دادگاه صادر کننده آخرین حکم یا دادگاه بالاتر ارسال می‌کند تا پس از نقض تمام احکام، با رعایت مقررات مربوط به تعدد جرم، حکم واحد صادر شود.
تبصره(۳) ماده(۵۱۳) به شرح زیر اصلاح شد: <u>تبصره</u> ۳ در صورتی که محل اقامت محکوم به حبس، خارج از حوزه دادگاه صادر کننده حکم باشد، بنابراین مجازات در محل اقامت محکوم نماید مگر این امر موجب مفسدہ باشد لذا اطلاق آن خلاف موازین شرع شناخته شد.	۴ در تبصره ۳ ماده ۵۱۳، دادگاه باید حکم به تحمل مجازات در محل اقامت محکوم نماید مگر این امر موجب مفسدہ باشد لذا اطلاق آن خلاف موازین شرع شناخته شد.	***	...	ماده_۵۱۳ ... تبصره ۳ در صورتی که محل اقامت محکوم به حبس، خارج از حوزه دادگاه صادر کننده حکم باشد، بنابراین مجازات در محل اقامت محکوم به حبس به نزدیکترین زندان محل اقامت خود منتقل می‌شود. هزینه انتقال به عهده زندانی است و در صورت اعسار، از محل اعتبارات قوه قضائیه پرداخت می‌شود.

متن مصوبه (۱۳۹۰/۱۲/۰۳)	نظر شورا (۱۳۹۰/۱۲/۲۳)	اصلاحیه مجلس (۱۳۹۱/۰۳/۰۶)	نظر شورا (۱۳۹۱/۰۷/۲۳)	اصلاحیه مجلس (۱۳۹۲/۰۴/۲۲)
ماده ۵۱۶ در مورد محاکومیت به مجازاتهای جایگزین حبس، شلاق و جزای نقدی، ایام بازداشت قیلی موضوع ماده فوق به شرح زیر محاسبه می‌شود:	الف_ به ازاء هر روز بازداشت قبلی، یک روز جزای نقدی روزانه، هشت ساعت خدمات عمومی و پنج روز از دوره مراقبت کسر می‌شود.	در مورد محاکومیت به شلاق به عنوان مجازات تعزیری به ازاء هر روز بازداشت قبلی، یک ضربه از شلاق کسر می‌شود.	در مورد محاکومیت به جزای نقدی، مطابق مقررات فصل مربوط به نحوه اجرای محاکومیت‌های مالی اقدام می‌شود.	ماده ۵۱۸ ... تبصره در صورتی که تخلف از این ماده منجر به حبس بیش از مدت مقرر در رأی گردد، قاضی اجرای احکام کیفری علاوه بر محاکومیت انتظامی تا درجه چهار، طبق ماده (۲۵۵) این قانون مسؤول پرداخت خسارت حبس اضافی به محاکوم علیه است. ماده ۲۵۵ اشخاصی که در جریان تحقیقات مقدماتی و دادرسی به هر علت بازداشت می‌شوند و از سوی مراجع قضائی، حکم برائت یا قرار منع تعقیب در مورد آنان صادر شود، می‌توانند خسارت ایام بازداشت را از دولت مطالبه کنند.
ماده ۵۲۰ محاکومان می‌توانند پس از سپردن تأمين مناسب، ماهانه سه روز از مرخصی برخوردار شوند. در موارد ازدواج، بیماری حاد یا فوت بستگان نسیی یا سببی درجه یک از طبقه اول و دوم، مدت	تذکره ۱۵ در ماده ۵۲۰، ظاهراً منظور از طبقه اول، کل درجات است که شامل همسر نیز می‌باشد. همچنین ظاهرآ منظور، شرایط اعطای مرخصی «کلمه وجود»	در تبصره ماده ۵۱۸ و نیز در ماده ۲۵۵، خسارت باید مطابق ماده ۱۴ اصلاح شده، تعیین گردد.	***	ماده ۵۱۸(۱) عبارت «طبق مواد(۱۴) و (۲۵۵)» به عبارت «طبقه اول و دوم» اصلاح شد.
(صفحه ۳۱ از ۴۰ صفحه)				

متن مصوبه (۱۳۹۰/۱۲/۰۳)	نظر شورا (۱۳۹۰/۱۲/۲۳)	اصلاحیه مجلس (۱۳۹۱/۰۳/۰۶)	نظر شورا (۱۳۹۱/۰۷/۲۳)	اصلاحیه مجلس (۱۳۹۲/۰۴/۲۲)
مرخصی اعطائی به پنج روز افزایش می‌یابد. تشخیص شرایط اعطاء مرخصی و کفایت تأمین با قاضی اجرای احکام است. تبصره ۱ ...			تشخیص وجود شرایط است که باید اصلاح شود.	اضافه گردید.
ماده_۵۲۳_ کودک شیرخوار را از مادری که محکوم به حبس یا تبعید شده است نباید جدا کرد، مگر آن که مصلحت طفل اقتضاء کند. در این صورت می‌توان کودک را به پدر و در صورت فقدان یا عدم صلاحیت وی به نزدیکان و یا مؤسسات ذی صلاح سپرد.	****	****	۶_ ماده_۵۲۳، باید با توجه به مسأله ۱۷ تحریرالوسیله «الفول فی احکام الولاده» اصلاح شود و الا اشکال دارد.	ماده(۵۲۳) به شرح زیر اصلاح شد: ماده_۵۲۳_ اطفال تا سن دو سال را نباید از مادری که محکوم به حبس یا تبعید شده باشد یا تبعید شده است جدا کرد، مگر آن که مصلحت طفل اقتضاء کند. در این صورت می‌توان کودک را به پدر و در صورت فقدان یا عدم صلاحیت وی به نزدیکان و یا مؤسسات ذی صلاح سپرد. عدم صلاحیت وی به ترتیب به جد پدری یا وصی آنها و یا نزدیکان وی با رعایت مراتب ارث و در صورت فقدان یا عدم صلاحیت آنان، به مؤسسات ذی صلاح سپرد.
ماده_۵۲۴_ ... ت_ محرومیت از عفو و آزادی مشروط حداکثر تا شش ماه مشروط حداکثر تا شش ماه	****	****	۷_ بند (ت) ماده_۵۲۴، از حیث عدم ذکر پیشنهاد، مغایر بند ۱۱ اصل ۱۱۰ قانون اساسی است.	بند(ت) به شرح زیر اصلاح و بند(ت) حذف شد: ت_ محرومیت از پیشنهاد عفو و آزادی مشروط حداکثر تا شش ماه
ماده_۵۲۴_ ... ث_ نگهداری در واحدهای تکنفره تا بیست روز	****	****	تذکر_۱۶_ در بند (ث) ماده_۵۲۴، با توجه به فرمایش مقام معظم رهبری مدخله العالی، تصمیمگیری شود.	بند(ث) حذف شد
ماده_۵۲۸_ نحوه نگهداری و طبقه‌بندی محکومان و متهمان، تفصیل حقوق و وظایف زندانیان، اشتغال و حرفة‌آموزی آنان، برنامه‌های بازپروری، نحوه ملاقات زندانیان، طرز تشکیل کانون‌های اصلاح و تربیت و کیفیت اصلاح و تربیت اطفال و نوجوانان	****	****	۸_ اطلاق بعضی از موارد از قبیل تفصیل حقوق و وظایف زندانیان در ماده_۵۲۸، مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته	ماده(۵۲۸) به شرح زیر اصلاح شد: ماده_۵۲۸_ آیین‌نامه اجرایی مربوط به نحوه نگهداری و طبقه‌بندی محکومان و متهمان، اشتغال و حرفة‌آموزی آنان،

متن مصوبه (۱۳۹۰/۱۲/۰۳)	نظر شورا (۱۳۹۰/۱۲/۲۳)	اصلاحیه مجلس (۱۳۹۱/۰۳/۰۶)	نظر شورا (۱۳۹۱/۰۷/۲۳)	اصلاحیه مجلس (۱۳۹۲/۰۴/۲۲)
در آنجا، طبقه‌بندی اطفال و نوجوانان از حیث جنس، سن، نوع جرائم و نگهداری وقت یا طولانی مدت و سایر امور مربوط به این کانون‌ها، وظایف سازمان زندانها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور، تخلفات انضباطی و جزئیات نحوه اجرای مجازات حبس به موجب آیین‌نامه‌ای است که ظرف شش‌ماه از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون توسط وزارت دادگستری با همکاری سازمان زندانها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور تهیه می‌شود و پس از تأیید رئیس قوه قضائیه به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.			شد. همچنین چون مقصود از این ماده، آیین‌نامه اجرایی برای امور مذکور است به این امر تصریح شود، به علاوه واگذاری تصویب آن به هیأت وزیران، مغایر اصول ۱۵۶ و ۱۵۷ قانون اساسی است.	برنامه‌های بازپروری، نحوه ملاقات زندانیان، نحوه اداره کانون‌های اصلاح و تربیت و کیفیت اصلاح و تربیت اطفال و نوجوانان در آنجا، طبقه‌بندی اطفال و نوجوانان از حیث جنس، سن، نوع جرائم و امور اجرائی این کانون‌ها و نحوه اجرای مجازات حبس ظرف شش ماه از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون توسط وزارت دادگستری با همکاری سازمان زندانها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور تهیه می‌شود و به تصویب رئیس قوه قضائیه می‌رسد.
ماده ۵۲۹_ هرگز به موجب حکم قطعی دادگاه به پرداخت جزای نقدی محکوم گردد و آن را نپردازد، اموال وی به وسیله مرجع اجرای حکم، شناسایی، توقيف و با رعایت مقررات راجع به مستثنیات دین از محل فروش آنها به اجرای حکم اقدام می‌شود. در صورت فقدان مال یا عدم شناسایی آن، مرجع اجرای حکم می‌تواند با توقيف بخشی از حقوق طبق قانون اجرای احکام مدنی و یا تمام یا بخشی از سایر درآمدهای محکوم‌ عليه برای وصول جزای نقدی اقدام مقتضی به عمل آورد. در صورت تقاضای تقسیط از جانب محکوم‌ عليه و احراز قدرت وی به پرداخت اقساط، دادگاه می‌تواند باأخذ تضمین مناسب امر به تقسیط نماید. هرگاه اجرای حکم به طرق مذکور ممکن نگردد با رعایت مقررات مربوط به مجازاتهای جایگزین حبس به ترتیب زیر عمل می‌شود: الف_ در جزای نقدی تا پانزده میلیون ریال، هر سی هزار	***	***	***	در پاراگراف اول ماده (۵۲۹) بعد از عبارت «از محل فروش آنها» کلمه «نسبت» اضافه شد. بند(b) ماده (۵۲۹) به شرح ذیل اصلاح شد: ب_ در جزای نقدی بالای پانزده میلیون ریال، همچنین در صورت عدم شرایط

متن مصوبه (۱۳۹۰/۱۲/۰۳)	نظر شورا (۱۳۹۰/۱۲/۲۳)	اصلاحیه مجلس (۱۳۹۱/۰۳/۰۶)	نظر شورا (۱۳۹۱/۰۷/۲۳)	اصلاحیه مجلس (۱۳۹۲/۰۴/۲۲)
<p>ریال به یک ساعت انجام خدمات عمومی رایگان تبدیل می‌شود.</p> <p><u>ب_ در جزای نقدی بالای پانزده میلیون ریال، هر صد هزار ریال به یک روز حبس تبدیل می‌شود.</u></p> <p>تبصره ۱_ چنانچه محاکوم‌علیه قبل از صدور حکم محاکومیت قطعی به جزای نقدی، به دلیل اتهام یا اتهامات مطرح در پرونده در بازداشت بوده باشد، دادگاه پس از تعیین مجازات، ایام بازداشت قبلی را در ازاء هر صد هزار ریال یک روز از مجازات تعیین شده کسر می‌کند.</p> <p>قضات اجرای احکام موظفند رعایت مراتب فوق را به هنگام اجرای حکم، مراقبت نمایند و در صورت عدم رعایت خود اقدام کنند.</p> <p>تبصره ۲_ صدور حکم تقسیط جزای نقدی یا تبدیل آن به مجازات دیگر مانع استیفاء مابه ازاء بخش اجراء نشده آن از اموالی که بعداً از محاکوم‌علیه به دست می‌آید، نیست.</p> <p>تبصره ۳_ هرگاه محاکوم‌علیه طرف ده روز از تاریخ ابلاغ احضاریه قاضی اجرای احکام کیفری برای پرداخت جزای نقدی حاضر شود، قاضی اجرای احکام می‌تواند او را از پرداخت بیستدرصد (٪۲۰) جزای نقدی معاف کند.</p> <p>دقتر قاضی اجرای احکام کیفری مکلف است در برگه احضاریه محاکوم‌علیه معافیت موضوع این تبصره را قید کنند.</p>				<p>اجرای بند(الف) این ماده، هر سیصد هزار ریال به یک روز حبس تبدیل می‌شود.</p> <p>عبارت «صد هزار ریال» در پاراگراف اول تبصره(۱) به عبارت «سیصد هزار ریال» اصلاح شد.</p>
<p>ماده ۵۳۶_ چنانچه حکم صادره متضمن بازگرداندن مال به شخص باشد و وی پس از شش ماه از تاریخ اخطاریه <u>قاضی اجرای احکام کیفری</u>، بدون عذر موجه برای دریافت مال منتقل مراجعه نکند، قاضی اجرای احکام کیفری می‌تواند دستور فروش مال را صادر کند. در این صورت مال به</p>	****	****	****	<p>در ماده(۵۳۶) بعد از عبارت «<u>قاضی اجرای احکام کیفری</u>» عبارت «<u>درصورت احتمال عقلائی فساد مال</u>» و بعد از عبارت «پس از کسر هزینه‌های مربوط عالمت»، اضافه شد.</p> <p>۹_ در ماده ۵۳۶، بازگرداندن عین به مالک در صورتی که مراجع مربوط وضع ید بر آن نموده باشند، واجب و فروش آن جایز نیست مگر در صورت فساد مال.</p>

متن مصوبه (۱۳۹۰/۱۲/۰۳)	نظر شورا (۱۳۹۰/۱۲/۲۳)	اصلاحیه مجلس (۱۳۹۱/۰۳/۰۶)	نظر شورا (۱۳۹۱/۰۷/۲۳)	اصلاحیه مجلس (۱۳۹۲/۰۴/۲۲)
فروش می‌رسد و پس از کسر هزینه‌های مربوط در صندوق دادگستری تودیع می‌گردد.				
ماده ۵۴۱ هرگاه اجرای مجازات منوط به درخواست محکوم له باشد و در تقاضای اجرای آن، بدون داشتن عذر موجه، تأخیر کند، به دستور قاضی اجرای احکام کیفری به وی ابلاغ می‌شود تا ظرف سه ماه تصمیم خود را درباره اجرای حکم بدون عذر اعلام کند. در صورت سپری شدن این مدت و عدم وصول درخواست اجرای حکم درباره اجرای حکم بدون عذر موجه، قاضی احکام کیفری با تجدیدنظر در قرار تأمین، تخفیف لازم را اعمال می‌کند. در این صورت، چنانچه محکوم‌علیه در حبس نباشد و یا پس از تخفیف قرار از حبس آزاد شود، پرونده به طور وقت بایگانی می‌شود.	***	_۱۰ در ماده ۵۴۱، ایهام زندانی کردن در مواردی که محدودی بر آزادی محکوم نباشد، خلاف موازین شرع است. همچنین تبصره این ماده نیز خلاف موازین شرع شناخته شد.	متن ماده (۵۴۱) به شرح ذیل اصلاح و تبصره آن حذف شد: ماده ۵۴۱ هرگاه اجرای مجازات منوط به درخواست محکوم له باشد و در تقاضای اجرای آن، بدون داشتن عذر تقاضای اجرای آن، بدون داشتن عذر اجرای احکام کیفری به وی ابلاغ می‌شود تا ظرف سه ماه تصمیم خود را درباره اجرای حکم اعلام کند. در صورت سپری شدن این مدت و عدم وصول درخواست اجرای حکم بدون عذر موجه، قاضی احکام کیفری اجرای حکم بدون عذر اعمال مقرر این ماده، پس از گذشت دو سال، منوط به تقاضای دادستان و موافقت دادگاه صادرکننده حکم وأخذ تأمین متناسب می‌باشد. تبصره چنانچه مجازات محکوم‌علیه، قصاص نفس باشد اعمال مقررات این ماده، پس از گذشت دو سال، منوط به تقاضای دادستان و موافقت دادگاه صادرکننده حکم وأخذ تأمین متناسب می‌باشد.	
ماده ۵۴۲ هرگاه محکوم به سلب حیات، در غیر جرائم مستوجب حد و قصاص پس از لازم الاجراء شدن حکم و پیش از اجرای آن درخواست غفو کند، به دستور دادگاه صادرکننده حکم، اجرای آن فقط برای یکبار تا اعلام نتیجه از سوی کمیسیون غفو و تخفیف مجازات محکومین به تأخیر می‌افتد. کمیسیون مذبور مکلف است حداکثر ظرف دو ماه به این تقاضا رسیدگی و نتیجه را به دادگاه اعلام کند.	***	_۱۱ در ماده ۵۴۲، استثناء کلیه موارد مستوجب حد در مواردی که جرایم حدی هم قابل عفو باشد، خلاف موازین شرع است.	ماده (۵۴۲) پس از عبارت «در جرائم مستوجب حد» عبارت «که قابل عفو نیستند» اضافه شد.	
تبصره قاضی اجرای احکام کیفری مکلف است، حداقل یک هفته پیش از اجرای حکم سلب حیات موضوع این ماده، مراتب را به محکوم‌علیه اعلام کند.				

متن مصوبه (۱۳۹۰/۱۲/۰۳)	نظر شورا (۱۳۹۰/۱۲/۲۳)	اصلاحیه مجلس (۱۳۹۱/۰۳/۰۶)	نظر شورا (۱۳۹۱/۰۷/۲۳)	اصلاحیه مجلس (۱۳۹۲/۰۴/۲۲)
ماده ۵۴۳_ پیش از اجرای حکم سلب حیات، مراسم مذهبی توسط اشخاص واجد صلاحیت اجراء می‌شود. هنگام اجرای حکم باید دادستان یا نماینده او، قاضی اجرای احکام کیفری، فرمانده نیروی انتظامی محل یا نماینده اوی، پزشک قانونی یا پزشک معتمد و منشی دادگاه حضور داشته باشند. هرگاه اجرای حکم در محوطه زندان صورت گیرد، رئیس زندان یا نماینده اوی نیز حضور می‌باید. وکیل محکوم‌علیه نیز می‌تواند برای اجرای حکم حاضر شود. پس از حاضر کردن محکوم‌علیه در محل اجرای حکم، منشی دادگاه، حکم را با صدای رسائے قرائت می‌کند. سپس به دستور قاضی اجرای احکام کیفری، حکم اجراء شده، صورتمجلس تنظیم می‌شود و به امضاء حاضران می‌رسد.	****		تذکر ۱۷_ در ماده ۵۴۳، واژه «رساء» به «رسا» اصلاح شود.	در ماده (۵۴۳) عبارت «با صدای رسائے قرائت می‌کند» به عبارت «با صدای رسائے قرائت می‌کند» اصلاح شد.
ماده ۵۴۹_ آینین نامه اجرائی نحوه اجرای مجازاتهای سلب حیات، قطع عضو، قصاص عضو و جرح، شلاق، تبعید، اقامت اجباری و منع از اقامت در محل یا محلهای معین ظرف شش ماه از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون توسط وزیر دادگستری با همکاری وزیر کشور تهیه می‌شود و پس از تأیید رئیس قوه قضائیه به تصویب هیأت‌وزیران می‌رسد.	****		۱۲_ در ماده ۵۴۹، تصویب آئین‌نامه قضائی توسط هیأت وزیران، مغایر اصول ۱۵۶ و ۱۵۷ قانون اساسی شناخته شد.	در ماده (۵۴۹) عبارت «پس از تأیید رئیس قوه قضائیه به تصویب هیأت‌وزیران می‌رسد» به عبارت «به تصویب رئیس قوه قضائیه می‌رسد» اصلاح شد.
ماده ۵۵۳_ در جرائم مشمول نظام نیمه آزادی و آزادی تحت ناظارت سامانه‌های الکترونیکی، قاضی اجرای احکام کیفری می‌تواند پس از وصول گزارش شورای طبقه‌بندي زندان و نظریه مددکاران اجتماعی معاونت اجرای احکام کیفری، مبنی بر آن که اجرای یک فعالیت شغلی یا حرفة‌ای، آموزشی، حرف‌آموزی، مشارکت در تداوم زندگی خانوادگی و یا درمان پزشکی، از سوی محکوم‌علیه در خارج از محیط زندان، در فرآیند اصلاح وی و یا جبران ضرر و زیان بزره‌دیده مؤثر است، پس از درخواست	****		۱۳_ در ماده ۵۵۳، نظر به اینکه لزومی برای شرط «درخواست محکوم‌علیه» وجود ندارد، این ماده باید اصلاح گردد.	در ماده (۵۵۳) عبارت «پس از درخواست محکوم‌علیه» حذف شد.

متن مصوبه (۱۳۹۰/۱۲/۰۳)	نظر شورا (۱۳۹۰/۱۲/۲۳)	اصلاحیه مجلس (۱۳۹۱/۰۳/۰۶)	نظر شورا (۱۳۹۱/۰۷/۲۳)	اصلاحیه مجلس (۱۳۹۲/۰۴/۲۲)
محکوم علیه، به دادگاه صادر کننده حکم، پیشنهاد اجرای نظام نیمه آزادی و آزادی تحت نظارت سامانه های الکترونیکی را طبق مقررات فصل دوم از بخش هشتم این قانون راجع به دادرسی الکترونیکی دهد و مطابق تصمیم این دادگاه اقدام کند.				
ماده ۵۵۷ نحوه اجرای قرار تعليق اجرای مجازات، آزادی مشروط، قرار تعویق صدور حکم، نظام نیمه آزادی و آزادی تحت نظارت سامانه های الکترونیکی مطابق مقررات فصل دوم از بخش هشتم این قانون راجع به دادرسی الکترونیکی و نیز نحوه اجرای مجازات های جایگزین حبس به موجب آئین نامه ای است که ظرف شش ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون توسط وزیر دادگستری با همکاری وزیر کشور و رئیس سازمان زندانها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور تهیه می شود و پس از تأیید رئیس قوه قضائیه به تصویب هیأت وزیران می رسد.	****	****	در ماده (۵۵۷) و تبصره آن عبارات «پس از تأیید رئیسه قوه قضائیه به تصویب هیأت وزیران می رسد» به عبارت «به تصویب رئیس قوه قضائیه می رسد» اصلاح شد.	۱۴_ در ماده ۵۵۷ و تبصره آن، تصویب آئین نامه قضائی توسط هیأت وزیران، مغایر اصول ۱۵۶ و ۱۵۷ قانون اساسی شناخته شد.
ماده ۶۴۹ شاکی باید هزینه شکایت کیفری را برابر قانون در هنگام طرح شکایت تأدیه کند. مدعی خصوصی هم که به تبع امر کیفری مطالبه ضررو زیان می کند، باید هزینه دادرسی را مطابق مقررات مربوط به امور مدنی بپردازد. چنانچه شاکی توانایی پرداخت هزینه شکایت را نداشته باشد، به تشخیص دادستان یا دادگاهی که به موضوع رسیدگی می کند	****	****	۱۵_ اطلاق تبصره ماده ۶۴۹، در مواردی که محکوم به میزانی نباشد که موجب خروج از اعسار شود و نیز محکوم به از مستثنیات دین بوده و یا به میزانی نباشد که موجب خروج محکوم له از اعسار گردد.	عبارت ذیل به انتهای تبصره ماده (۶۴۹) الحاق شد: «مگر آنکه محکوم به از مستثنیات دین بوده و یا به میزانی نباشد که موجب خروج محکوم له از اعسار گردد.»

اصلاحیه مجلس (۱۳۹۲/۰۴/۲۲)	نظر شورا (۱۳۹۱/۰۷/۲۳)	اصلاحیه مجلس (۱۳۹۱/۰۳/۰۶)	نظر شورا (۱۳۹۰/۱۲/۲۳)	متن مصوبه (۱۳۹۰/۱۲/۰۳)
				از پرداخت هزینه شکایت معاف می‌شود و هرگاه مدعی خصوصی توانایی پرداخت هزینه دادرسی را نداشته باشد، دادگاه می‌تواند او را از پرداخت هزینه دادرسی برای همان موضوعی که مورد ادعا است، به طور موقت معاف نماید. رسیدگی به امر کیفری را نمی‌توان به علت عدم تأیید هزینه دادرسی از سوی مدعی خصوصی به تأخیر انداخت.
				تبصره_ پس از صدور حکم و هنگام اجرای آن، قاضی اجرای احکام کیفری مکلف است هزینه دادرسی را از محل محکوم به استیفاء کند.
ماده_۶۵۰	در ماده(۶۵۰) عبارت «پس از تأیید رئیس قوه قضائیه به تصویب هیأت وزیران می‌رسد» به عبارت «به تصویب رئیس قوه قضائیه می‌رسد». اصلاح شد.	۱۶_ در خصوص تبصره ۳ ماده ۶۵۰، تصویب آئین نامه قضائی توسط هیأت وزیران، مغایر اصول ۱۵۶ و ۱۵۷ قانون اساسی شناخته شد.	****	تبصره_ ۳ میزان هزینه ایاب و ذهاب گواهان مطابق تعریفهای است که ظرف ششم ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون توسط وزیر دادگستری تهیه می‌شود و پس از تأیید رئیس قوه قضائیه به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.
ماده_۶۵۴	عبارات ذیل از انتهای ماده(۶۵۴) حذف شد: «و چنانچه محکوم علیه متعدد باشد، هزینه میان آنان تقسیم می‌شود و دادگاه سهم هر یک را به نسبت دخالت آنان در وقوع آنان در وقوع جرم تعیین می‌کند»	تذکره_ ۱۸ در ماده ۶۵۴، واژه «باشد» به «باشند» اصلاح شود.	****	ماده_۶۵۴ در صورت محکومیت متهم، پرداخت هزینه‌های دادرسی به عهده او است و چنانچه محکوم علیه متعدد باشد، هزینه میان آنان تقسیم می‌شود و دادگاه سهم هر یک را به نسبت دخالت آنان در وقوع جرم تعیین می‌کند.
****	۱۷_ اطلاق پرداخت هزینه دادرسی در ماده ۶۵۵، در همه مواردی که پرداخت هزینه آن لازم است به مقدار دخالت در وقوع جرم آنان، اشکال دارد.	****	****	ماده_۶۵۵ هرگاه شخصی که به موجب حکم دادگاه مسؤول پرداخت هزینه دادرسی است، فوت کند، هزینه مذکور از ماترک وی وصول می‌شود.
ماده_۶۵۶	در تبصره ماده(۶۵۶) عبارت «پس از تأیید رئیس قوه قضائیه به تصویب هیأت	۱۸_ در تبصره ماده ۶۵۶، تصویب آئین نامه قضائی توسط	****	تبصره_ شیوه تشکیل شعب تخصصی مراجع

متن مصوبه (۱۳۹۰/۱۲/۰۳)	نظر شورا (۱۳۹۰/۱۲/۲۳)	اصلاحیه مجلس (۱۳۹۱/۰۳/۰۶)	نظر شورا (۱۳۹۱/۰۷/۲۳)	اصلاحیه مجلس (۱۳۹۲/۰۴/۲۲)
قضائی اعم از حقوقی و کیفری موضوع این ماده به موجب آییننامه‌ای است که ظرف شش ماه از تاریخ لازم‌اجراء شدن این قانون توسط وزیر دادگستری تهیه می‌شود و پس از تأیید رئیس قوه قضائیه به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.			هیأت وزیران، مغایر اصول ۱۵۶ و ۱۵۷ قانون اساسی شناخته شد.	وزیران می‌رسد» به عبارت «به تصویب رئیس قوه قضائیه می‌رسد» اصلاح شد.
***	***	***	_۱۹ علاوه بر ابرادات و ابهامات متعددی که در بخش‌های ششم و هشتم این مصوبه با عنوان‌ی «آیین دادرسی جرائم نیروهای مسلح» و «آیین دادرسی جرائم رایانه‌ای و تشكیلات، زیرساخت‌ها و دادرسی الکترونیکی» وجود دارد، از آنجا که این بخش‌ها جزء لایحه نبوده و طرح موضوع اصل ۷۴ قانون اساسی نیز نمی‌باشند و پیشنهاد و اصلاحات مذکور در اصل ۷۵ نیز در آن‌ها صدق نمی‌کند و یا اصلاح عرفی مواد مذکور در لایحه محسوب نمی‌شوند، مغایر اصول فوق الذکر شناخته شدند. همچنین مواد دیگر که به دو موضوع مربوط به این بخش‌ها ارتباط دارند باید با توجه به این ایجاد اصلاح گردد.	
۷۰۰_ از تاریخ لازم‌اجراء شدن این قانون، قوانین موقتی محاکمات جزائی (آیین دادرسی کیفری) مصوب ۱۲۹۱/۵/۳۰، قانون راجع به محاکمه و مجازات مأموران به خدمات عمومی مصوب ۱۳۱۵/۲/۶، لایحه مربوط به تشکیل دیوان کیفر کارکنان دولت و طرز تعقیب مأموران دولتی در محل خدمت مصوب ۱۳۳۴/۲/۱۹، مواد(۶)،	***	***	_۲۰ ماده ۷۰۰ با توجه به اصلاحاتی که در خصوص بخش‌های ششم و هشتم با عنوان «آیین دادرسی جرائم نیروهای مسلح و دادرسی الکترونیکی» اقدام شده است.	به منظور رفع ایراد موضوع بند(۱۹) نظریه مورخ ۱۳۹۱/۷/۲۳ شورای محترم نگهبان نسبت به تهیه و تقدیم طرحی با عنوان «آیین دادرسی جرائم نیروهای مسلح و دادرسی الکترونیکی» اقدام شده است.

متن مصوبه (۱۳۹۰/۱۲/۰۳)	نظر شورا (۱۳۹۰/۱۲/۲۳)	اصلاحیه مجلس (۱۳۹۱/۰۳/۰۶)	نظر شورا (۱۳۹۱/۰۷/۲۳)	اصلاحیه مجلس (۱۳۹۲/۰۴/۲۲)
(۱۵) (۱۷)، (۱۸)، (۱)، (۲۱)، (۲۲)، (۲۳)، (۲۴) و (۲۵) از قانون اصلاح پاره‌ای از قوانین دادگستری مصوب ۱۳۵۶/۳/۲۵، لایحه قانونی تشکیل دادگاههای عمومی مصوب ۱۳۵۸/۷/۱۰ شورای انقلاب، لایحه قانونی راجع به مأموران سازمان قند و شکر که مأمور کشف و تعقیب جرائم مربوط به اخلال کنندگان در امر عرضه، توزیع و یا فروش قند و شکر می‌شوند مصوب ۱۳۵۹/۴/۲۱ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران، قانون تشکیل دادگاههای سیار مصوب ۱۳۶۶/۶/۱، قانون تشکیل دادگاههای کیفری (یک و دو) و شعب دیوان عالی کشور مصوب ۱۳۶۸/۴/۲۰، قانون تجدیدنظر آراء دادگاهها مصوب ۱۳۷۲/۵/۱۶، مواد (۱)، (۷)، (۸)، (۹)، (۱۶)، (۱۷)، (۲۲) و (۲۶) و تبصره (۱) از ماده (۲۸) در رابطه با امور کیفری و مواد (۳، ۵)، بند (ج) و تبصره‌های (۱) و (۲) از ماده (۱۴) و (۱۸) و تبصره (۱) تا (۶) از ماده (۲۰) از قانون تشکیل دادگاههای عمومی و انقلاب مصوب ۱۳۷۳/۴/۱۵، ماده (۱) از قانون نحوه اجرای محکومیتهای مالی مصوب ۱۳۷۷/۸/۱۰، قانون آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب (در امور کیفری) مصوب ۱۳۷۸/۶/۲۸، ماده (۲۱) قانون اصلاح قانون بیمه اجباری مسؤولیت مدنی دارندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی در مقابل شخص ثالث مصطفی ۱۳۸۷/۲/۳۱، قانون تفسیر ماده (۱۸) قانون اصلاح قانون تشکیل دادگاههای عمومی و انقلاب مصطفی ۱۳۸۷/۹/۱۰ و اصلاحات و الحالات بعدی آنها ملغی است.			تشکیلات، زیرساخت‌ها و دادرسی الکترونیکی» به عمل می‌آید باید اصلاح گردد.	

اداره قوانین

۱۳۹۲/۰۴/۲۲